

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXI П'ЯТНИЦЯ, 9 ЛИПНЯ 2004 РОКУ ЧИСЛО 28 VOL. CXI FRIDAY, JULY 9, 2004 No. 28

„Одеса-Броди" - політичний „реверс"

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Прем'єр-міністер України Віктор Янукович, перебуваючи у вівторок, 6 липня, у Херсоні, сказав під час зустрічі з журналістами, що нафтопровід „Одеса-Броди" буде використовуватися „в такому режимі, котрий виявиться для України економічно найвигіднішим", і додав, що „в різних ситуаціях це може вирішуватися по-різному". На запитання представників ЗМІ, в якому ж насправді режимі діятиме нафтопровід – у прямому чи реверсному? – прем'єр запевнив, що „існує технічна можливість і прямого, і реверсного використання". Остаточні відповіді, мовляв, залежатимуть від кількости нафти, лише в цьому випадку фахівці знатимуть, який напрям доцільніше застосувати.

Насправді ж уряд В. Януковича крок за кроком вів до рішення, за яким стоїть не так економічна, як його особиста політична вигода. Відомо, що 4 лютого цього року Кабінет міністрів спеціяльною постановою визначив прямий напрям використання нафтопроводу „Одеса-Броди", тобто як стратегію було прийнято перепомповування нафти з Одеси до Бродів і далі до Польщі. Це рішення нібито було остаточне. Від цієї стратегії уряд тепер відмовився, затвердивши істотні зміни до попередньої постанови. Це сталося після повернення В. Януковича після візити з Москви, де 2 липня український прем'єр погодився у найближчому майбутньому – ще до 1 серпня – підписати договір про транзит російської нафти територією України.

Ще до того, 22 червня, прем'єр В. Янукович, відвідуючи Луганську область, пропаґував проєкт, котрий дозволяє помпувати в бік Одеси російську нафту. Щодо всіх попередніх висновків про перспективність помпування нафти з Одеси до Бродів, а звідти – до Ґданська в Польщі, В. Янукович сказав, що на добудову проводу до Польщі треба близько ста мільйонів долярів, а таких грошей Україна не має. Тому В. Янукович вважає, що не те важливо, хто буде власником нафти, а лише те, „щоб до бюджету надходили реальні гроші". Тим часом Польща висловила готовість добудувати нафтоповід „Одеса-Броди" до Плоцька, щоб тільки унеможливити його реверсне використання. 1 липня на пресовій конференції в Києві посол Польщі Марек Зюлковський повідомив, що польська сторона готова не тільки парафувати договір про створення спільного підприємства з участю „Укртранс-

(Закінчення на стор. 3)

В Україні почалася виборча кампанія

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 3 липня в Україні офіційно почалася виборча кампанія. Вже стали відомі перші дев'ять осіб, які претендуватимуть на найвищу державну посаду. Для того, щоб отримати право проводити виборчу кампанію, кандидати мають подати заяву, декларацію про прибутки та заплатити заставу – пів мільйона гривень. Всі ці документи у Центральну виборчу комісію вже принесли троє претендентів. З'їзд партії „Єдина родина" висунув кандидатом свого провідника – Олександра Ржавського, який першим подав документи. Другим став Віктор Ющенко. Він – самовисуванець, але підтримати його прибули десятки тисяч людей з усіх куточків України. Третім був провідник Слов'янської партії Олександер Базилюк.

4 липня ще декілька з'їздів висунули своїх кандидатів. Головним кандидатом від лівих буде провідник комуністів України Петро Симоненко. Претендуватиме на президентську посаду і провідник соціялістів Олександер Мороз.

Офіційно висунуто й головного владного кандидата – Віктора Януковича. Це сталося на з'їзді Партії регіонів у Запоріжжі. Його штаб очолив голова Національного банку та провідник „Трудової України" Сергій Тигіпко. На підтримку В. Януковича проголосував також з'їзд партії „Жінки за майбутнє". Серед інших претендентів, яких висунули з'їзди – провідник ПСПУ Наталія Вітренко, голова Ліберально-демократичної партії Ігор Душин та провідник Партії вкладників Владислав Кривобоков. Партія реабілітації важкохворих висунула кандидатом у президенти України свого провідника Григорія Черниша.

Напередодні офіційного висування на посаду президента В. Ющенко побував у рідному селі Хоружівці на Сумщині, щоб отримати материнське благословення на змагання за найвищий в державі пост. До батьківської хати В. Ющенко завітав з дружиною, п'ятьма дітьми, онукою, братом і племінниками. Він відвідав ранкову службу в храмі Андрія Первозваного, який було відбудовано в селі з допомогою родини Ющенків. Після служби сім'я побувала на могилі батька В. Ющенка – Андрія, а потім зібралася за столом на подвір'ї батьківської хати. Мама, 85-річна Варвара, з хлібом і старим рушником, вишитим ще її матір'ю, благословила сина на велику справу. Після обіду в родинному колі В. Ющенко зустрівся з односельцями.

(Закінчення на стор. 5)

Ірак: нова влада – нові турботи

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Перебравши 28 червня владу в країні, тимчасовий уряд Іраку успадкував не тільки вже відомі турботи, але й опинився перед низкою нових завдань та справ.

Мабуть, політично найважливішою для нового уряду є справа суду над колишнім президентом Садамом Гусейном і 11 його прибічниками.

Садама Гусейна було передано до іракського правосуддя в середу, 30 червня, а 1 липня колишній диктатор і 11 його найближчих військових соратників вперше постали перед правосуддям на 30-хвилинному слуханні в Багдаді та почули звинувачення, серед яких: військові злочини, геноцид, злочини проти людства. Радник з питань національної безпеки Мувафак аль-Рубаї сказав: „Це буде судове засідання століття. Кожен буде дивитись засідання, і ми продемонструємо навколишньому світові, що ми в новому Іраку збираємось

(Закінчення на стор. 4)

Охоронці супроводжують С. Гусейна на суд. *Фото: APWWP*

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

ЕБРР надає 125 мільйонів долярів для безпеки АЕС

КИЇВ. – Після катастрофи на ЧАЕС безпека української енергетики стала світовою проблемою. Европейський банк реконструкції і розвитку та европейська агенція „Евроатом" ухвалили 5 липня надати Україні кредит у розмірі ста двадцяти п'яти мільйонів долярів для вдосконалення заходів безпеки на Хмельницькій та Рівненській атомних станціях. Ці реактори мають стати до ладу в найближчі кілька місяців: спочатку другий – на Хмельницькій, а потім четвертий реактор на Рівненській АЕС. Захисники довкілля вказують на те, що поспішаючи з добудовою цих реакторів взамін на виведені з ладу чорнобильські потужності, Україна не надавала достатньої уваги безпеці нових бльоків. Нові реактори будуть типу ВВЕР, а не чорнобильського типу РБМК. Цей кредит узгоджувався впродовж кількох років. Для ЕБРР таке фінансування атомних реакторів є безпрецедентним.

Українські штурмовики на маневрах НАТО у Болгарії

КИЇВ. – Українські військові літаки взяли участь у міжнародних маневрах НАТО – вперше за межами України, повідомила 6 липня пресслужба Міністерства оборони. Досі військові літаки України брали участь за кордоном лише в авіяційних виставках. Маневри „Кооператив партнер-2004" відбувалися в територіяльних водах Болгарії. Авіяційні акції разом із літаками Болгарії, Туреччини і Франції здійснювали два українські літаки Су-27УБ. Українська авіяція використовує літаки російського виробництва.

На ЧАЕС відбулися антитерористичні навчання

КИЇВ. – 27-30 червня на Чорнобильській атомній електростанції відбулися планові широкомасштабні тактико-спеціяльні навчання з протидії можливим акціям тероризму. В них взяли участь підрозділи Центрального управління Служби безпеки України, Управління СБ України в Київській області, Головного управління „А" СБ України, Державної прикордонної служби, Внутрішніх військ, Головних управлінь МВС та МНС України в Київській області, а також представники місцевих органів влади, адміністрації зони відчуження та ЧАЕС. Мета навчань – відпрацювати завдання щодо запобігання та припинення терористичного акту на Чорнобильській станції, перевірити ефективність сил і засобів, які використовуються правоохоронцями в здійсненні антитерористичної акції та вдосконалення практичних навичок з координації дій різних відомств в екстремальних ситуаціях.

Пам'ятник гусарам Київського полку

СИМФЕРОПОЛЬ. – У кримському місті Балаклаві з'явиться пам'ятник гусарам Київського полку, які брали участь у Кримській війні 1854-55 років. Про спорудження монументу вже домовилися Севастопольська та Київська міські адміністрації. Спорудження пам'ятника гусарам Київського полку Російської імперії, які брали участь у Балаклавській, Альмінській та Інкерманській битвах, фінансуватиме Київська міська рада. Передбачається, що вартість робіт складе близько 650 тисяч гривень. 150-ліття Кримської війни відзначатиметься на півострові у вересні цього року. В урочистостях візьмуть участь високопоставлені представники Великобританії, Італії, Франції, Туреччини, Росії та України – країн учасниць війни.

Українська діяспора Росії занепокоєна

МОСКВА. – Українська діяспора Росії 7 липня висловила занепокоєння з приводу ситуації, що склалася навколо московської української бібліотеки. Вони висловлюють побоювання, що через відсутність фінансування цей заклад взагалі може закритися. Справа в тому, що унікальні фонди московської української бібліотеки вже котрий рік зберігаються у вкрай невеличкому приміщенні, а отже, більшість читачів, серед яких чимало науковців, дослідників та фахівців, не мають змоги користуватися архівами. Українцям Росії неодноразово було обіцяно нове приміщення для нормальної діяльности бібліотеки, але все марно. Останній раз бібліотеці запропонували переїхати на нове місце 1 липня цього року, але виявилося, що там не відбувся ремонт, до того ж більшість площі будинку продовжували використовувати інші організації. У зв'язку з цим Об'єднання українців Росії разом з організацією „Українців Москви" звернулися до усіх земляків надсилати листи протесту на адресу посадника російської столиці Юрія Лужкова.

В Іраку наклав на себе руки український вояк

КИЇВ. – Міністерство оборони у Києві повідомило, що в Іраку вчинив самогубство український вояк. Сержант Роман Гензерський, 1981 року народження, наклав на себе руки 2 липня вранці під час чергування на території постійної дислокації українського контингенту. Міністерство повідомляє, що за фактом його смерти провадиться розслідування. Це вже сьомий українець, який втратив життя в Іраку за 8 місяців. Лише частина з них загинули в результаті бойових дій.

Кримські татари протестують

АЛУШТА. – Близько 100 кримських татар – мешканців і вихідців з населених пунктів Великої Алушти 30 червня розбили біля уряду Криму наметове містечко. Вони вимагають виділення репатріянтам земельних ділянок на Південному узбережжі Криму. Учасники акції протесту заявили, що місцева і кримська влада сама провокує їх на масові виступи. Говорить один з організаторів наметового містечка Ісмаїл Аблятипов: „Як не вирішувалося питання щодо землі в Партеніті, Малому Маяку, самій Алушті, так і не вирішується. Весь час переводять питання на те, що, мовляв, не затверджені кордони населених пунктів, зачекайте 2-3 місяці. Ми ж чекаємо – уже рік скоро буде!". Кілька учасників наметового містечка оголосили про початок голодування. В кримському уряді поки що не коментують цю акцію протесту кримських татар.

Армія попереду держави

КИЇВ. – Колишній міністер оборони Олександер Кузьмук сказав 30 червня, що у досягненні західніх стандартів відстає не армія, а інші галузі українського суспільства: „Армія – це не першочергове. Першочергове – це держава, рівень її економіки, соціяльного розвитку, демократії, свободи слова і все інше, а тільки після цього – армія. До речі, армійський інститут іде попереду цих процесів. І збройні сили вже давно більш адаптовані до членства в НАТО, ніж держава".

Леонід Кравчук: влада не хоче членства України в НАТО

КИЇВ. – Колишній президент Леонід Кравчук 30 червня сказав, що теперішня українська влада попри свої заяви насправді не хоче вступу України до НАТО. Коментуючи заяви про неготовність офіційного Києва до членства, що пролунали на зустрічі альянсу в Стамбулі, Л. Кравчук сказав, що йдеться лише про приводи: „Якщо вибори будуть прозорі і демократичні, то перспективи у НАТО будуть більші. Але для цього потрібно хотіти в НАТО. Є влада, яка не хоче в НАТО і під різними приводами каже, що нас не хочуть". Л. Кравчук відмовся називати конкретних представників, які за його словами, доводять, що НАТО не хоче бачити України у своєму колі.

В Ізраїлі помер український вчений

ЄРУСАЛИМ. – В Ізраїлі 3 липня на 71-му році життя помер видатний український вчений – ракетобудівник Яків Айзенберг. Він відомий як розробник кількох поколінь ракетно-космічної техніки; лавреат численних радянських, українських і міжнародних премій. Майже пів віку Яків Айзенберг працював на Харківському науково-виробничому об'єднанні „Хартрон". Після перенесеної у 2000 році автомобільної аварії вчений вийшов на пенсію та перебував на лікуванні в Ізраїлі, де його і поховали.

Чернівчанин знову виграв у лотерею

ЧЕРНІВЦІ. – Мешканець Чернівець в останньому розграші 7 липня виграв у лотерею „Супер Лото" 3 млн. 650 тис. грн. Як повідомили у пресслужбі „Української національної лотереї", чернівчанин став 28 гравцем, який виграв „Супер Лото". Гравець заповнив рано-вранці в день розграшу лише одну комбінацію, але не просту, а систематичну – на 8 номерів (28 грн). Крім „джекпоту", гравець зловив і декілька „п'ятірок", „четвірок" і „трійок". Повний виграш становить 3, 663, 308 грн. В бюрі „Української національної лотереї" підтвердили, що цей гравець і раніше вигравав. В листопаді минулого року він виграв у лотерею „Супер Лото" 1 млн. 480 тис. грн.

Єдність, для якої назрів час

КИЇВ. – Маючи намір підтримати „Нашу Україну" і активно посприяти її провідникові Вікторові Ющенкові в перемозі під час президентських виборів, 25 травня Організація Українських Націоналістів, ОУН (революційна), Конгрес Українських Націоналістів та Всеукраїнське об'єднання „Свобода" офіційно заявили про свою єдність дій, які в результаті повинні допомогти українському суспільству запевнити надійне майбутнє суверенної Української держави. В заяві повідомляється про створення робочої групи, яка невдовзі опрацює ідеологічні та політичні засади об'єднання українського націоналістичного руху. Документ підписали голова ОУН (р) Андрій Гайдамаха, голова ОУН Микола Плав'юк, голова Всеукраїнського об'єднання „Свобода" Олег Тягнибок і голова КУН Олексій Івченко.

За повідомленнями інформаційних агентств

Неправедний гнів Генпрокуратури

КИЇВ. – Генпрокуратура України порушила справу за фактом розголошення даних у справі Ґонгадзе після звернення обурених правоохоронців, – повідомив заступник керівника прес-служби Генпрокуратури Юрій Бойченко 5 липня, коментуючи кримінальну справу, порушену після серії публікацій у британській газеті „Індепендент". За його словами, після публікацій до Генпрокуратури „звернулася група правоохоронців, згаданих у цій публікації, з вимогою захистити їх честь і гідність". 19 червня британська ґазета „Індепендент" оприлюднила великий витік із матеріялів справи Ґонгадзе, де, зокрема, цитувалися допити групи міліціонерів, які слідкували за ним або були причетні до знищення документів про це. Під час допиту міліціонери заявили, що стеження було встановлено за наказом начальника „наружки" МВС генерала Олексія Пукача і самого міністра Кравченка. Також було процитовано допит Ігоря Гончарова, який заявив, що Ґонгадзе було убито за наказом Кравченка, який діяв від імені Леоніда Кучми.

Ю. Бойченко зазначив, що правоохоронців „обурила" згадка їх у такому контексті. „Навіщо на всю державу, на весь світ називати прізвища цих людей?", – запитав речник Генпрокуратури під час прес-конференції.

„Слідчі, які ці справу ведуть, готові вислухати будь-кого. Нехай Аскольд Крушельницький (автор статті в „Індепендент") сюди прийде", – він сказав. На питання, чи буде допитано у справі спікера парляменту Володимира Литвина, Ю. Бойченко відповів: „Я ж вам сказав – хай приходять". (В. Литвин заявив 2 липня, що знає організаторів публікації з числа народних депутатів – Ред.). „Я думаю,

(Закінчення на стор. 5)

У Києві стартувала естафета Олімпійського вогню

Рівночасно з переданням олімпійського вогню в Києві місто Ню-Йорк висвітлило привіт на головній площі Таймс-сквер.
Фото: Д. Шелтон, „NYC 2012“

Співачка Руслана Лижичко, одна з 120 смолоскипоносців в Києві, біжить з Олімпійським смолоскипом в центрі міста.
Фото УНІАН

КИЇВ. – 5 липня, опівдні, до київського летовища Бориспіль на літаку „Зевс“ офіційна делегація атенського Олімпійського комітету в складі 90 осіб доставила Олімпійський вогонь. В столиці України, на в'їзді до міста, біля знаку „Київ – місто-герой“ 0 4-ій годині по полудні стартувала міжнародна естафета Олімпійського вогню. Смолоскпоносців супроводжували бігуни-охоронці та 4 мотоцикли. На початку естафети смугу руху, що веде до Києва, перетинала арка з повітряних куль, що зображувала „Ворота міста“.

Першим поніс смолоскип з олімпійським вогнем борець з міста Маріюполь В'ячеслав Олійник, який завоював перше в історії незалежної України золото Олімпіяди в 1996 році на іграх в Атланті. На церемонії запалювання смолоскипа були присутні близько 300 осіб. Через триста метрів В. Олійник передав смолоскип наступному учасникові зі 120-ти. Загальна довжина маршруту складала 38.6 км.

При проходженні естафетою мосту Патона на фарватері Дніпра відбулася парада крейсерських яхт з символами естафети і цьогорічних Олімпійських ігор на вітрилах і вимпелах. О 6-ій годині досягла Національного палацу „Україна“, де відбулась мистецька програма. На майдані Незалежности о 7-ій вечора відбувся концерт-презентація, присвячений естафеті. Біля будинку Київської адміністрації смолоскип Сергію Бубці віддав боксер Володимир Кличко. Коли на майдані з'явився останній факелоносець – відомий український легкоатлет Сергій Бубка, зазвучала музика композитора Б.Станковича „Урочисті фанфари“, а під час бігу спортовця на сцену, де було встановлено чашу Олімпійського вогню, лунав Олімпійський гимн. У мить появи смолоскипоносця на сцені почався файєрверк. На майдан прибули Президент України Леонід Кучма, голова Верховної Ради Володимир Литвин і прем'єр-міністер України Віктор Янукович. Посадник Києва Олександер Омельченко прийняв смолоскип від С. Бубки і встановив його у чашу. Промовляли В. Янукович та член Міжнародного олімпійського комітету Валерій Борзов. По завершенню офіційної частини Олімпійський вогонь був занурений до спеціяльної капсулі, у якій він продовжить свою подорож в інших країнах до Олімпійського стадіону в Атенах. Олімпійський вогонь пройде по 34 містам 27-ти країн, щоб потрапити до Атен на Ігри - 2004.

УНІАН

Українці з Ню-Йорку в день передання олімпійського вогню в Києві прийшли на Таймс-сквер з Українським прапором і олімпійськими значками, щоб продемонструвати єдність з олімпійцями України.
Фото: Д. Шелтон, „NYC 2012“

„Одеса-Броди“...

(Закінчення зі стор. 1)

нафти“ і компанії „Пшиязнь“ для добудування магістрального нафтопроводу „Одеса-Броди“ до Плоцька, але й негайно підписати його.

Відповідаючи на запитання журналістів, чому угода не була готова до засідання 7-го економічного форуму „Україна - Польща“, що відбувся 24 червня в Ялті, як це плянувалося раніше, дипломат сказав: „Ми запропонували українській стороні проєкт домовлень на початку минулого тижня, тому не вистачило часу завершити всі процедури“.

Коментуючи цей розвиток подій, член парляментського комітету з питань паливно-енергетичного комплексу Олександер Гудима (фракція „Наша Україна“), сказав у розмові з кореспондентом Радіо „Свобода“, що „такі речі не робляться без відома Президента України. А саме Президент нашої держави декілька днів тому зустрічався з Путіним (3 липня, в Москві, під час „неформального“ засідання представників СНД. – Ред.), напередодні кампанії з висунення претендентів“.

На думку О. Гудими, йдеться про дві ультимативні вимоги Росії: Україна має відмовитися від нульового варіянту розподілу активів СССР і тоді Росія розгляне варіянт скасування податку на нафту. Другий шантаж: Україна повинна відмовитися від європейського напрямку Одеси-Бродів і тоді Росія зменшить ціну на свою нафту. Росія сьогодні, завдяки сильному керівництву, – на коні. А нас лякають, нас тільки шантажують“, - сказав депутат О. Гудима.

Член Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Верховної Ради України Петро Олійник в інтерв'ю для львівської газети „Поступ“ сказав у зв'язку з підписаною В. Януковичем постановою про реверсне використання проводу „Одеса-Броди“: „Це свідчить що уряд не має особливого бажання інтеґрувати українську економіку у світову економіку“. На думку народного депутата, „сумним фактом“ є й те, що український уряд іґнорує ініціятиву польського нафтотранспортного підприємства „Пшиязнь“, яке погодилося на добудову нафтопроводу до Плоцька. „Співпраця з поляками дала б нам не тільки диверсифікацію джерел надходження нафти в Україну, тобто унезалежнення від одного постачальника, а й вихід, спільно з поляками, на европейський ринок...Тому мені сумно, що ще раз робиться рішучий крок назад від реальної незалежности України“, - підкреслив П. Олійник.

Опозиційні депутати і незалежні журналісти вказують на можливі мотиви останніх дій В. Януковича. Він прагне перемоги у президентських виборах і сподівається, що поступки перед Москвою, як ніщо інше, посприяють йому в досягненні цілі.

П. Ч.

АМЕРИКА І СВІТ

Джон Кері обрав заступника

ПІТСБУРҐ, Па. – Кандидат у президенти США від Демократичної партії Джон Кері 6 липня офіційно запропонував 51-річному Джонові Едвардсові, сенаторові з Північної Кaролайни, своєму колишньому суперникові, стати кандидатом у віце-президенти. Дж. Едвардс прийняв запрошення Дж. Кері. 7 липня обидва демократичні кандидати розпочали передвиборчу поїздку ключовими штатами Огайо і Фльорида. Демократи в США сподіваються, що Дж. Едвардс додасть харизми передвиборчій кампанії Дж. Кері. Офіційно таке парування кандидатів на президентських виборах у США в листопаді ще має затвердити з'їзд Демократичної партії, який відбудеться наприкінці липня в Бостоні.

Розпочалося будівництво на місці трагедії 11 вересня

НЮ-ЙОРК. – У неділю, 4 липня, губернатор Нюйоркського штату Джордж Патакі та гунернатор штату Ню-Джерзі Джеймс МекҐріві офіційно відкрили початок спорудження хмарочосу на місці веж-близнюків, зруйнованих внаслідок нападів 11 вересня 2001 року. Наріжний ґранітний камінь з написом присвяти загиблим у тій жахливій трагедії був початком будівництва, котре заплянововано закінчити 2009 року. „Вежа свободи" має стати найвищим будинком у світі: її висота сягатиме 1776 стіп (майже 550 метрів) і відповідає роковi проголошення Декларації американської незалежности. Церемонію свідомо проведено 4 липня – у День незалежности США.

Помер президент Австрії Т. Клестіль

ВІДЕНЬ, Австрія. – Президент Австрії Томас Клестіль 7 липня помер у лікарні – менш як за два дні до кінця його другого терміну на посаді. Лікарі у Відні кажуть, що 71-річний Т. Клестіль помер від відмови внутрішніх органів, викликаної серцевим нападом у понеділок, 5 липня. Висунутий правоцентристською Народною партією, він був обраний президентом Австрії 1992 року. Зазвичай це суто церемонійна посада, але 2000 року Т. Клестіль привернув до себе увагу тим, що публічно висловлював невдоволення рішенням Народної партії зформувати коаліційний уряд з крайньо-правою Партією свободи. Його наступник на посаді, представник Соціял-демократичної партії Гайнц Фішер, склав присягу президента у четвер, 8 липня.

В Іраку відкрито нове посольство США

БАГДАД, Ірак. – Новий американський посол в Іраку Джон Негропонте 1 липня був присутній на піднятті прапора США над новим посольством в Іраку. Зокрема Джон Негропонте сказав, що підняття американського прапора є ознакою тісного зв'язку між Америкою та Іраком, посол також додав: „Ми відновили працю американського посольства в Багдаді з упевненістю, що дух свободи закличе американців та іракців до великої праці, дружби і співпраці", – сказав американський амбасадор в Багдаді. У Вашінґтоні новий посол Іраку Рендаль Раґім 30 червня сказала про важливість співпраці нового уряду її країни зі США підвищенні довір'я з боку іракського народу і сприянні процесові стабілізації в Іраку.

Суд над С. Мілошевичем відкладено

ГААҐА, Голяндія. – Суд над колишнім югославським президентом Слободаном Мілошевичем відкладено на невизначений час через занепокоєння станом його здоров'я. Суддям було повідомлено про необхідність радикального перегляду судового процесу через проблеми зі здоров'ям підсудного. С. Мілошевич заявив: „Мій стан здоров'я погіршився і це є прямим результатом вашої відмови дати мені змогу відновити його, – такий висновок можна зробити і з листа доктора Ван Дайкмана, який зазначає, що моє здоров'я може знову погіршуватися, оскільки мені не надають достатньо часу для відпочинку". Колишній президент Югославії С. Мілошевич буде провадити власний захист на міжнародному трибуналі.

Помер Марлон Брандо

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – Марлон Брандо, один з видатних акторів усіх часів та народів, помер у віці 80 років. Він помер у лікарні в четвер, 1 липня. Найвідоміші ролі Марлона Брандо – дон Корлеоне у фільмі „Хресний батько" (The Godfather)і „Streetcar Named De-sire". За ці ролі він отримав двох Оскарів. У лютому цього року лікарі поставили М. Брандо діягноз: остання стадія ішемічної хвороби серця і ожиріння. При цьому М. Брандо не бажав лікуватися у лікарні, вважаючи за краще померти у своєму домі. М. Брандо, який був колись однією з найяскравіших зірок Голівуду, в останні роки мешкав у невеликому бангало з одним ліжком, отримував лише державну допомогу і ховав від кредиторів свої кінонагороди.

Голяндія перебрала на себе головування у ЕС

СТРАСБУРҐ, Франція. – Голяндія 1 липня перебрала від Ірляндії президентство в Европейському союзі. Прем'єр-міністер Голяндії Ян Петер Балкененде заявив, що його пріоритетами будуть – економіка ЕС, боротьба з тероризмом та нелеґальною міґрацією. Найскладнішим питанням, яке доведеться вирішувати Голяндії під час її президентства в ЕС – це початок переговорів з Анкарою з приводу можливого вступу Туреччини до Евросоюзу. Голови держав та урядів Евросоюзу мають намір на зустрічі в грудні остаточно визначитися, чи буде Анкара прийнята до ЕС і, якщо так, то коли. Ще 1999 року Туреччина отримала статус країни – кандидата на вступ до Евросоюзу.

За матеріялами ЗМІ

Ірак...

(Закінчення зі стор. 1)

бути прикладом, того, чим має бути новий Ірак".

С. Гусейн виглядав худим і пригніченим, але протягом засідання час від часу демонстрував аґресивність.

Коли суддя запитав його ім'я, він двічі відповів: „Мене звати Садам Гусейн, я президент Іраку". Він не визнає законности суду і заявляє, що справжній злочинець – це Президент США Джордж Буш.

Колишній диктатор заслухав сім попередніх звинувачень: за вбивство релігійних осіб в 1974 році, отруєння ґазом курдів у Халабжі в 1988 році, вбивство курдського клану Барзані в 1983 році, вбивство членів політичних партій протягом останніх тридцяти років, кампанія „Anfal" з переселення курдів 1986-88 років, придушення повстань курдів і шиїтів 1991року і захоплення Кувейту в 1990 році. С. Гусейна звинувачують у злочинах проти людства, зокрема у використанні хемічної зброї. С. Гусейн заявив що він робив це задля іракського народу.

Ці звинувачення не є остаточними, оскільки будуть ще опрацьовані і деталізовані протягом наступних кількох місяців, з поглибленням розслідування.

Заступник міністра закордонних справ Іраку Гамід аль-Байаті закликав засудити С. Гусейна до смертної кари за скоєні злочини проти людства: „Думаю, іракців задовольнить вирок Гусейнові – смертна кара, щонайменше!" Напередодні радник з національної безпеки Іраку висловив сумнів, що С. Гусейн визнає себе винним. Хоч С. Гусейн разом з 11 іншими його соратниками перебуває під юрисдикцією іракців, його продовжують охороняти американські вояки.

США і посадовці в Іраку сподіваються, що суд над С. Гусейном і його найближчими помічниками дозволить дізнатись всю правду про злочини його режиму.

Тим не менше, суд, який навряд чи почнеться до 2005 року, може мати і протилежний ефект, оскільки є загроза посилення протиріч між ворогуючими групами курдів, шиїтів і сунітів.

Мешканці Іраку по-різному зареаґували на появу в іракському суді їхнього колишнього провідника С. Гусейна. Заступник міністра закордонних справ Хамід аль-Баяті заявив, що режим С. Гусейна скоїв найжахливіші злочини у світі і іракців не задовольнить ніщо менше за смертний вирок для нього. Водночас деякі іракці назвали появу С. Гусейна американською пропаґандою. Інші ж, – хоча й визнають необхідність правосуддя, – кажуть, однак, що країна потребує першочергового вирішення нагальніших проблем.

Адвокати колишнього іракського диктатора С. Гусейна не визнають законним суд над ним. Команда з 20 адвокатів зараз в Йорданії. Як повідомив голова адвокатської комісії С. Гусейна Мохамед Рашдан, команда захисту не може виїхати до Іраку, щоб представити свого клієнта, через законодавчі труднощі.

Крім того, Іран також висунув звинувачення проти Садама Гусейна та 3 липня оголосив, що уклав власний список звинувачень проти колишнього іракського президента. Речник іранського міністерства закордонних справ сказав, що ці звинувачення будуть передані до іракського суду, де відбувається процес. За словами іранського речника, поміж злочинами С. Гусейна – напад на Іран, внаслідок чого розпочалася восьмирічна війна між двома країнами, а також використання під час цієї війни хемічної зброї. Іранський речник розповів, що Теґран запитував, чому звинувачення у злочинах проти Ірану не внесено до списку, зачитаного під час появи С.Гусейна в суді 1 липня. Під час ірано-іракської війни загинуло майже мільйон осіб. В Ірані десятки тисяч ветеранів є інвалідами внаслідок використання ґазу на полі битви.

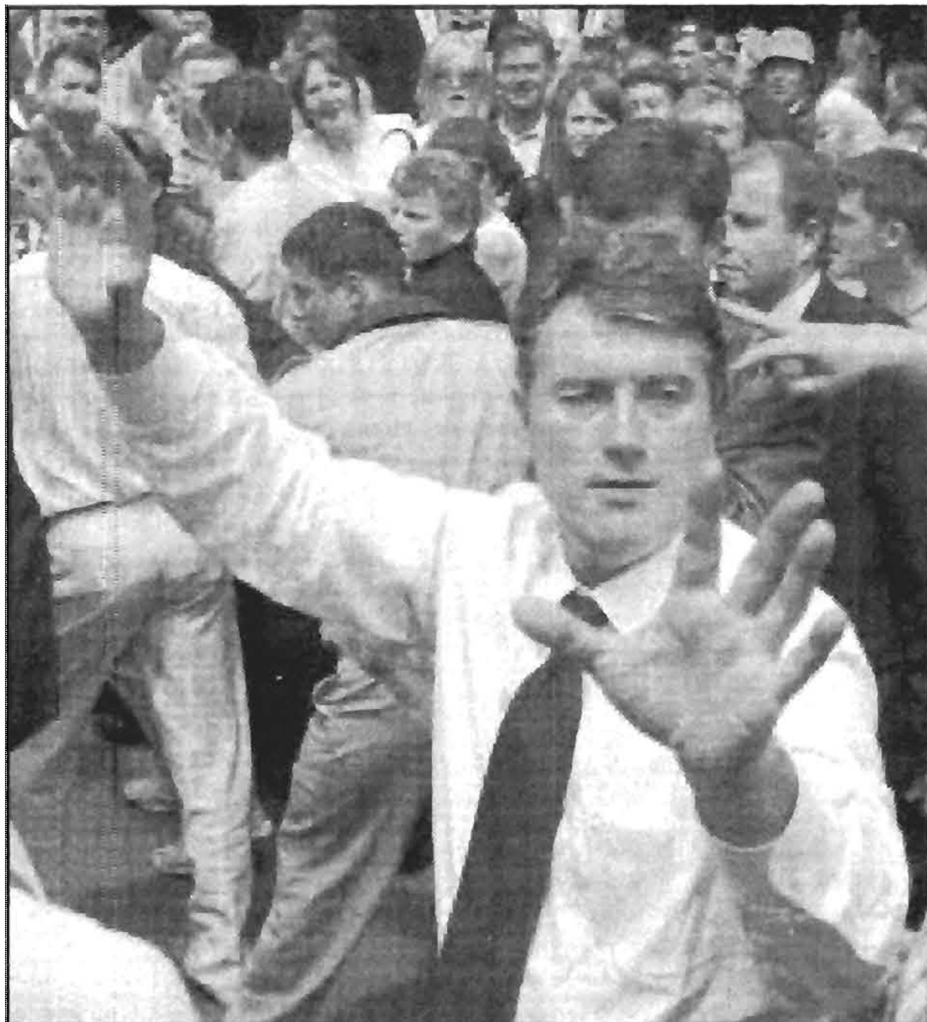
У місті Самарі 5 липня сотні іракців вийшли на демонстрацію, виступаючи проти суду над С. Гусейном. Водночас у Багдаді один з мешканців – Бушра Аскар, коментуючи суд над С. Гусейном, сказав: „Що я очікую від суду? Я хочу, щоб він засудив С. Гусейна до смертної кари і щоб його повісили на центральній площі Багдаду – так само, як він чинив над нашими синами, знищуючи їх. У мене зникли двоє племінників, С. Гусейн депортував їхні родини, а потім відняв в мене їх. Вони не скоїли нічого поганого. Ми досі їх шукаємо".

Серед напруженої атмосфери притягнення до судової відповідальности С. Гусейна не вщухають збройні напади та терористичні акції. Іракський радикальний шиїтський духовник Моктада Аль-Садр заявив 5 липня, що боротиметься з окупацією Іраку чужоземними військами. Він також сказав, що новий перехідний уряд недостатньо законний. М. Аль-Садр сказав, що не буде жодної домовлености з тими в Іраку, хто співпрацює з коаліцією під проводом США. Ці заяви М. Аль-Садра суперечать попереднім – він звертався до уряду прем'єр-міністра Іяда Алаві зі заявами про примирення. Нову заяву М. Аль-Садра було оприлюднено за кілька годин по тому, як прем'єр І. Алаві закликав іракських повстанців скласти зброю. Покищо незрозуміло, що спричинило таку зміну позиції М. Аль-Садра.

Тимчасовий уряд Іраку велику кількість терористичних акцій приписує мусульманським терористам з-закордону. З цього приводу звинувачує сусідні країни у бездіяльності, підкреслюючи, що вони не припиняють проникнення чужоземних бійців до Іраку. Тимчасовий міністер закордонних справ Іраку Гош'яр Зебарі сказав, що нова влада неодноразово закликала зробити контролю на кордонах суворішою, але зроблено мало. Г. Зебарі сказав, що проблеми є з усіма сусідніми країнами, але особливо гострі питання – з Сирією та Іраном. Іракський міністер підкреслив, що його країна не звинувачує жодний уряд в активній підтримці войовничих угруповань. Проте Г. Зебарі припустив, що можлива участь розвідувальних служб – на низькому рівні. Міністер також наголосив, що питання між Іраком та його сусідами мають бути розв'язані без участи американців.

В Іраку до восьми мільйонів одиниць стрілецької зброї опинилися в руках населення вже після падіння режиму С. Гусейна. Ці дані наведені 1 липня в доповіді Інституту міжнародних досліджень в Женеві. На думку авторів доповіді, наявність великої кількости зброї у населення призводить до загострення криміногенної ситуації в Іраку та дестабілізує ситуацію в реґіоні.

Х. В.–Ф.

Десятки тисяч людей прийшли підтримати В. Ющенка, коли він заявив про намір кандидувати на пост президента України.

Фото: AFP

В Україні ...

(Закінчення зі стор. 1)

4 липня, на Співочому полі у Києві, що поруч із Печерською Лаврою, відбулось віче на підтримку В. Ющенка. Поле, яке вміщує 35 тисяч осіб, було заповнене вщерть. Перед початком відбувся концерт. Під фанфари на сцену вийшов В. Ющенко. Він зупинився і поцілував дружину Катерину. У промові він заявив: „Корупції буде покладено край! Всі будуть рівними перед законом! Бандити сидітимуть у тюрмах!".

Винесли український прапор, В. Ющенко опустився перед полотнищем на коліна і тричі його поцілував. Потім він дістав благословення від священників і почалася хода до Центрвиборчкому, де натовп скандував: „Ющен-ко! Ю-щен-ко!".

2 липня Віктор Ющенко і Юлія Тимошенко підписали угоду про створення коаліції, яка має назву „Сила народу". Учасники коаліції схвалили програму спільних дій під назвою „Маніфест народної перемоги". В рамках коаліції створено координаційний комітет, який очолив В. Ющенко, його першим заступником стала Ю. Тимошенко.

При розподілі посад у разі перемоги на виборах Президента учасники коаліції будуть виходити з принципу квот результатів політичних сил на виборах до Верховної Ради-2002.

На час висунення кандидатом у президенти Петра Симоненка конференц-заля „Українського дому" знову стала подібною до музею Леніна: погруддя Ульянова, червоний прапор, напис червоним по білому „XXXVIII з'їзд КПУ", три сотні найдостойніших комуністів, переважно секретарів обласних та районних комітетів партії, скромні два ряди президії і жодних матеріялів для журналістів.

„Комуніст, патріот і державний діяч", –так висловився про П. Симоненка другий секретар Центрального комітету Комуністичної партії України і перший віцеспікер парляменту Адам Мартинюк. За його словами, П. Симоненко – єдиний справді народний кандидат, як Компартія – єдина сила, здатна вивести країну з кризи та підняти життєвий рівень на гідну народу України висоту.

Центральна виборча комісія 6 липня зареєструвала кандидатами у президенти Віктора Ющенка, Олександра Ржавського, Олександра Мороза та Віктора Януковича. Відмовлено в реєстрації Олександрові Базилюку. Постанову про відмову в реєстрації О. Базилюка ухвалено на підставі „неналежного оформлення документів". У своїй біографії він не вказав число й місяць народження, у декларації про доходи не вказано рік, за який вона подається, також не вказані сплати на утримання майна.

Центрвиборчком зареєстрував уповноважених від кандидатів при ЦВК з правом дорадчого голосу. Від В. Ющенка це депутат Юрій Ключковський, від В. Януковича – депутат Степан Гавриш, від О. Мороза – депутат Йосип Вінський, від О. Ржавського – Віталій Мостовий.

Також ЦВК зареєструвала двох офіційних спостерігачів при Центрвиборчкомі від УККА.

Наступного дня після реєстрації кандидати у президенти можуть починати передвиборчу агітацію. У триденний термін після реєстрації кандидата має відбутися опублікування у газетах „Голос України" та „Урядовий кур'єр" декларацій про майно та доходи кандидата. У десятиденний термін з дня реєстрації кандидат зобов'язаний відкрити накопичувальний рахунок свого виборчого фонду.

За матеріялами ЗМІ

Говорять кандидати:

Віктор Янукович у промові на VI з'їзді Партії регіонів 4 липня у Запоріжжі сказав: „Я усвідомлюю всю міру відповідальности, яку беру на себе. Я розумію складність завдання, що стоїть переді мною. І проте вважаю своє рішення зваженим і твердим. Я не звик програвати. Якщо я йду на вибори, то я йду з певністю в перемозі... Так, ми досягли зростання економіки до найвищого в історії нової України рівня. Так, ми вирішили за останні два роки багато соціяльних проблем – підняли рівень платень, пенсій, успішно ліквідуємо заборгованості. Ми вперше створили діючу модель коаліційної взаємодії парляменту і уряду. Але я думаю, що це лише мала частина того, що влада повинна і зобов'язана зробити для своєї країни, свого народу. Тому я хочу всіх вас запевнити, що ось зараз, роблячи цей відповідальний крок, ставлю перед собою тільки найвищі завдання. А ці завдання, я гарантую, будуть повністю виконані".

На з'їзді партії „Єдина родина", що відбувся на літньому концертному майданчику поблизу Маріїнського палацу, **Олександер Ржавський** представив свою програму, за його словами, „досить революційну для українського суспільства". Він сказав: „Серед іншого, у мене новий підхід до гендерної політики – щоб у всіх виборчих списках було 30 відсотків жінок. Крім того, моя програма передбачає відмову від армії в Україні".

Олександер Мороз у виступі 4 липня на з'їзді Соцпартії в Києві, в Міжнародному центрі культури та мистецтв (колишній „Жовтневий палац"), зокрема сказав: „Наша партія ділом доводить, що люди, які об'єдналися заради захисту прав українських громадян, можуть подолати опір підприємців від влади. Соціялісти допомагають відстояти права тих, хто хоче і вміє чесно працювати у власній країні, а також тих, хто потребує суспільної опіки. Державні інтереси – це інтереси кожної людини Якщо держава затримує пенсію бабусі, якщо чиновники вимагають хабарі за будь-яку дрібницю, якщо олігархи крадуть у держави гроші через незаконну приватизацію, якщо людям не дають працювати перевірки податкової та численних контролюючих структур – все це проблеми однакового значення. Бо не буде ніколи економічного піднесення, коли держава дозволяє собі нехтувати законними правами хоча б одного громадянина.

Так не повинно бути, щоб влада і народ мали взаємно протилежні прагнення, бо кінець - кінцем це завершиться конфліктом, бунтом, в якому постраждають усі. Ситуацію треба виправити іншим шляхом, доки це ще можна зробити.

Країні потрібен порядок, чесне, добре і справедливе до людей урядування. При ньому закон має бути однаковим для всіх – строгим і, знову ж таки, справедливим".

Петро Симоненко сказав, що 2004 рік може і повинен стати переломним. „Результати виборів президента багато в чому визначать магістральний шлях розвитку українського суспільства, бо збереження при владі правлячого режиму, що уособлюється Кучмою, чи прихід до влади будь-кого з його соратників-спадкоємців – це трагедія для України. Ми запропонуємо нову соціяльну і економічну стратегію, яка відображує бажання багатьох мати і державну підтримку, і рівень життя гідний, і умови демократії справжньої, а не тієї кримінальної, якою намагаються приховати справжні цілі і наміри ".

Неправедний...

(Закінчення зі стор. 2)

що він (Литвин) прийде", – додав Ю. Бойченко. „Якщо вони самі не прийдуть сюди, їх запросять, щоб встановити істину", – також сказав він і додав, що „Крушельницький явно не зацікавлений у тому, щоб розслідування було повним і об'єктивним".

На це автор резонансних статтей у газеті „Індепендент" Аскольд Крушельницький 6 липня в інтерв'ю Інститутові масової інформації заявив, що Генпрокуратура не зверталася до нього за поясненнями щодо публікацій за витоками у справі Ґонґадзе. „Вони (Генпрокуратура) навіть не спробували зі мною контактувати ані телефоном, ані електронною поштою. До мене дуже багато людей зверталися, мої координати – не секрет і їх досить легко дізнатися", – сказав А. Крушельницький.

А. Крушельницький відкинув заяву Ю. Бойченка про те, що він не зацікавлений у розслідуванні убивства Ґонґадзе: „Мене вже давно цікавило, з самого 2000 року, відтоді, як зник Георгій, коли пізніше знайшли його труп – хто ж його вбив? Я лише знаю, що багато людей, які представляють уряд цієї країни, адміністрацію президента, звикли до того, що люди все роблять за гроші або їх хтось лякає. Для них є нонсенсом, що є люди, які чесно працюють і професійно виконують свої обов'язки. Для них такі мотиви – чужі", – сказав він.

А. Крушельницький ще раз відмовився повідомити, хто йому передав матеріяли у справі Ґонґадзе: „Вони не хотіли, щоб оприлюднювалось, хто вони є. Це чинні співробітники правоохоронних органів. Після опублікування моїх статтей я не робив спроб зв'язатися з ними. Упевнений, що вони хвилюються за власну безпеку та за свої родини... Я маю право не називати джерела інформації", – додав він.

„Українська правда"

Господарі Криму

Нинішнього року виповнилося 50 років від часу ухвалення в 1954 році Акту про передання Криму до складу України. З цієї нагоди у квітні під час урочистого засідання та концерту в Російському театрі Симферополя представники проросійських організацій влаштували біля театру пікет під гаслом „50 років депортації росіян Криму“. На рукавах учасників пікету були чорні пов'язки, а на російських прапорах – жалобні стрічки.

В той же час 18 травня виповнилося 60 років від дня депортації кримських татар. Цій події теж були присвячені численні акції кримсько-татарського населення, у відповідь на які Президент України Л. Кучма заявив, що нікому і за жодних обставин не вдасться розіграти кримсько-татарську карту, а такі, хто хоче цього, сказав він, на жаль, є і в Україні, і за її межами.

Ще в листопаді минулого року українські громадські організації Криму створили об'єднання „Український Крим“. Засновницькі збори об'єднання відбулися в Бахчисараї. Засновниками стали Фундація імені Тараса Шевченка (Севастополь), молодіжна громадська організація „Всесвіт“ (Евпаторія), громадська організація „Український дім“ (Бахчисарай). Метою „Українського Криму“ є здійснення державницької культурної, просвітницької, краєзнавчої, патріотично-виховної, спортивно-оздоровчої діяльности, спрямованої на зміцнення української державности в Криму.

Отже, аж три потужних сили ведуть тривалу боротьбу за свій вплив у Криму.

Для татар провідним аргументом є те, що саме вони до вторгнення в Крим російського війська за часу Катерини Другої були господарями півострова. Рацією українців є приналежність Криму до української держави і наявність на півострові численного українського населення. Росіяни спираються на імперські традиції і базування в Криму досить потужної російської фльоти з авіацією, береговими структурами.

Проте події останнього часу засвідчують, що Крим, залишаючись у складі України, усе більше стає російською територією – за правом власности на нерухомість і землю. Щоправда, землю в Криму чужинцям не продають, вона належить громадянам України. Але переважна більшість цих громадян, ледве дочекавшись приватизації землі, негайно віддає її в оренду на 49 років росіянам. Чому? Виявляється, патріотизм бідних людей швидко витіснює можливість забезпечити старість за кошти багатих росіян. Адже на Крим спрямовують увагу найбагатші з північних сусідів. Найпоширеніша угода – продаж нерухомсти з наступним викупленням землі. Ця нерухомість може бути хлівцем, на місці якого за рік постане палац. Купівля житла в Криму для громадян Росії не справляє проблем: досить мати пашпорт, ідентифікаційний код української податкової інспекції і згоду партнера з подружжя. Купують будинки, помешкання, апартаменти в готелях і пансіонатах. У Ялті помешкання з однією спальнею коштує 18 тисяч долярів, двоповерховий будинок біля моря – 350 тисяч. Санаторій на 100 місць оцінюється у 2 мільйони долярів. Вже тепер російським власникам належать санаторії „Політ“ в Судаку, „Зеніт“ в Морському, „Плянета“ і „Росія“ в Евпаторії, „Сонячний берег“ у Чорноморському районі, готель „Лідія“ у Феодосії. Росія доводить свою власність на 209 з 600 кримських санаторіїв і пансіонатів. Проте головний шлях проникнення нових власників до Криму – саме оренда і купівля нерухомости. Серед покупців кримської нерухомости у найбільшої в Україні будівельної фірми „Консоль“ 40 відсотків становлять росіяни. Закон передбачає значні пільги інвесторам за освоєння придбаної ділянки.

Наприкінці травня міністер туризму і курортів Криму Олександер Таряник висловив пропозицію взагалі віддати Південний берег Криму Росії в оренду на 99 років. Уряд Криму з цим не погодився. Але події на півострові йдуть таким чином, що Крим може й без оренди залишитися у складі України, маючи російських господарів.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про ще одну „школу" та її річницю

Відзнака „Школи булавних“

Здається, що досить вже в останніх місяцях писали про закінчення тієї чи іншої школи, про значення її для учнів і їхніх батьків, про потребу записувати і посилати нашу молодь до української школи – як тут, так і там, в Україні.

А все ж хочеться сьогодні згадати про одну річницю особливої „школи“, в якій не вчать ані мови, ані історії чи інших українських предметів, а учасники самі їх осягають ентузіязмом, захватом і приємністю бути учасником цієї історії. І саме ця „школа“ в цьому році дійшла вже до року „ювілею“ – 35-го літа, в якому вона відбувається в улюбленому усіма Гантері, в Кетскильських горах.

„Школа булавних“, добре відома серед пластової дівочої молоді, розпочала свою активність саме 35 років тому, коли її побратими вже п'ять років провадили подібну під назвою „Лісової“.

Обидві школи мали і далі мають одне завдання – вишколити молодих пластунів у веденні провідницької праці серед пластової молоді, дати їм знання правильного життя в природі та в колі однолітків, з Україною у серцях, у пісні та у мові. І досьогодні „Школа булавних“ залишилася вірною своїм первісним засадам і своїм вічним незмінним цілям.

Кожного року група пластових виховниць передає у „школі“ свої знання молодшим товаришкам, кожного року, за вийнятком початку цієї „науки“, вишкіл відбувається в „американських Карпатах“, у славному Гантері.

Завдяки гостинності родини Куликів, зокрема пана Кулика, молоді пластунки вже 33 роки таборували на високій поляні, серед лісу, вже 33 роки серед гущавини гантерських дерев дзвеніла пластова молитва і пісня.

Гай, гай, скільки споминів залишилося на цій горі, скільки переживань пов'язують з нею ті дівчата, що там таборували рік за роком, завжди молоді і завжди повні енерґії та охоти здобути все вищий вишкіл у пластуванні.

Коли вчора вони стояли, як кожного року, у рівних рядах у малій гантерській церковці, поруч своїх друзів з „Лісової школи“, коли, як завжди протягом 35 років, дзвеніла пластова молитва – пересувалися перед екраном душі десятки картин минулого, десятки оцих молодечих, усміхнених облич, прикрашених пластовими хустками, десятки незабутніх переживань в часі оцих вишколів, в яких довелося мені брати участь і передавати молодшим своє знання і свою любов до пластування, а з цим і до України. Дивлячись на оці молодечі, радісні обличчя, я бачила у них цей самий ентузіязм, цю саму радість і це саме завзяття. Коби вони захопилися так оцим пластуванням, оцим таборуванням у природі, як усі сотні їхніх попередниць, і щоб із їхніх сердець йшла оця українська молитва так щиро, як ось тепер.

Тож із їхньою молитовною піснею ішла моя тиха молитва до Господа, щоб залишив їх, як і їхніх попередниць, вірними Йому та Україні, щоб затримав їх в любові до України, до її мови, що так швидко тепер зникає, і до українського Пласту. Щоб допоміг сьогоднішнім учасницям славної „Школу булавних“ залишитися довго ще пластунками і передати те, що вони здобули, наступним поколінням.

О-КА

В. Ющенко: „Уряд непослідовний“

КИЇВ. – Віктор Ющенко, провідник „Нашої України“ і головний суперник кандидата „від влади“ прем'єр-міністра Віктора Януковича, назвав рішення уряду про реверс нафтопроводу „Одеса-Броди“ „проявом непрофесійности, непослідовности та неспроможности забезпечити національні інтереси України“.

Як повідомляється на вебсайті „Нашої України“, Віктор Ющенко вважає, що Кабінет міністрів „бездарно провалив вирішення питання про постачання нафти в прямому напрямку“.

„Нинішні міністри не спромоглися знайти партнерів серед постачальників нафти в Казахстані та Азербайджані, так само, як і її споживачів у Центральній і Західній Европі, не укладено жодної змістовної угоди“, – підкреслив В. Ющенко. На його думку, проблему слід розглядати тільки крізь призму відповіді на запитання, „чи хотів уряд знайти нафту для транспортування до Европи? Чи була до того політична воля?“.

Провідник "Нашої України" сказав також, що вирішенню проблеми не сприяло і те, що потенційні партнери весь час отримували від нинішнього уряду України суперечливі сиґнали про можливість реверсу, а найвища посадова особа держави – Президент України – публічно ставила під сумнів ідею прямого використання нафтопроводу „Одеса – Броди“.

В. Ющенко вважає, що ці дії уряду В. Януковича свідчать не лише про його непрофесійність і непослідовність, але й про надмірну політизацію питання використання нафтопроводу. Це шкодить національним інтересам України, оскільки зовнішні інвестори не хочуть мати справу з непрогнозованим урядом, який приймає одне рішення, а через кілька місяців – інше. Прем'єр, сказав В. Ющенко, виявив себе господарем свого слова в тому розумінні, що коли хоче – дає слово, і коли хоче – забирає його назад.

Бі-Бі-Сі

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Борг і боржники...

Я ненавиджу боргу. Для чесної людини це – тягар, навіть якщо він найменший, тимчасовий і цілком оправданий купівлею хати чи авта. Все одно це борг. Моє особисте відчуття боргу навіть тут в Америці не дуже змінилося, бо зростала в родині, де позичати в когось прирівнювалося до пониження. Батьки жили і вчили нас жити відповідно до можливостей і чесного заробітку. Зуміли вижити. Без допомоги діда-бабці в Україні, тітки-вуйка – за кордоном. З праці рук. Мої батьки ще й „вимудровували", як допомогти своїм родичам невеликими позичками. І кожна позичка була без відсотка. Терпеливо очікували, коли той, хто потрапив у скруту, зможе повернути. Їх довір'я і пошана до людини були законом у державі беззаконня. Того беззаконня, яке далі панує і в декларативно-незалежній Україні.

Держава є боржником! Як це трапилося? „Якщо сьогодні зле, завтра може бути ще гірше", – нагадував тато. Ми йому вірили, бо в тій системі очікувати доброго не можна було. Заощадити запрацьоване – перше, що було на думці. Єдиним місцем для цього була Ощадкаса (тоді єдиний банк в СССР). Туди й складали батьки гріш до гроша. Хотіли, щоб тягар їхньої старости не ліг на нас з сестрою. Не так сталося. Хоч зібрати гріш було дуже тяжко, але найгірше, що нині грошей не можна вибрати на найнеобхідніше – ліки, харчі, похорон, видатки, яких не оминути.

Тато Михайло, нині покійний, і мама Людмила (з Мохів) наполегливо працювали з молодих літ. Хто знає село Звенигород біля Львова, той пам'ятає заможну господарку Миколи Моха, маминого діда. Його поля сягали аж до навколишніх сіл Шоломиї, Воднику. Знали його і як добродія в громаді церкви св. Миколая (у Бібрецькому повіті) і у Львові. З приходом совєтських „визволителів" все перевернулося. Землі, майно конфісковано, голі стіни і в господі, і в коморах, на щирих господарів чекав Сибір. Добре, що завжди щедро обдаровані за працю селяни пам'ятали Мохів і неодноразово повідомляли про нічні наїзди московських карателів. Мама подалася до Львова, щоб чимось зарадити біді, але „ворога народу" не брали до праці – навіть на наймізернішу. Однак, і це її не зламало – вона непохитно вірила, що довго зле не може бути. Сьогодні, в 75 років, в ній ще далі живе віра в справедливість, бо все своє життя вона дотримувалася святого – бути справедливою. Тим часом до неї самої нема справедливости! Її окрадено в СССР, не захищена новою владою України, бо хіба щось змінилося? Ощадний банк (колишня „Ощадкаса") як заманеться, капне 50 гривень на рік. За цим підрахунком – людина мусить жити ще 260 літ, щоб відібрала своє, нею запрацьоване. Мороз йде по шкірі від „видовища" безконечної черги, де люди непритомніють. Цинічне знущання. „Нема" – відповідь касирів. Я не вірю. Це мільярди – хтось ними користується, по-злочинному присвоївши. Майно СССР успадкувала Росія, отже й борги також. З неї також треба вимагати!

Не знаю чи це фатальність – моїм батькам неодноразово доводилося починати з нуля. На їх долю випала війна і повоєнні часи, де за чвертку мокрого „хліба" з людини московські окупанти тягнули останні сили. Були молоді, пережили. Нині мама – вдова, з недугами, щоденною дорожнечою і запитанням як дожити віку? З понад 40-літнім робочим стажем, учасник війни, пенсіонерка з 20 доларами пенсії і тисячами заморожених грошей. Насмішка долі?

Так, я знаю – не єдина вона у древньому Львові, в Україні. В Галини Бучко заморожено понад 20,000. Молода мама ощаджувала для майбутнього двох своїх дітей. Тут ще гірша ситуація. Житлове управління покликало її до суду за несплату боргу за помешкання. Погрожують розправою. Чи людина може заплатити, коли двоє дітей-студентів на її утриманні, а заробіток інженера в університеті – аж 50 дол. Може! Нехай повернуть її кривавицю – в тій хвилі розрахується! Вона з господарської родини! Я справді тепер не знаю, як трактувати борг та боржників. Гидкий цінік скаже – не вміли жити! Так, вони не мислили собі щось вкрасти, вишахрувати чи жебрати в родини. Вони жили так, як Бог велить – зі своєї праці.

Недавно група правозахисників домоглися від Німеччини виплати відшкодування „рабам 40-их" – людям, яких примусово забрали на роботи. Чи знайдеться нині серед адвокатів хтось, хто б взявся не тільки порушити перед урядом України, Росії це питання, але й домігся повернення ощадностей громадян? Ці люди благають допомогти і захисту. Права людини порушенні на найсокровеннішому – правом на життя, бо позбавлені користуватися своїми ощадженнями – життєвої крайності. Будь ласка, всі, хто може допомогти – не залишіться байдужими до цієї справи!

Оксана Сновидович-Мазяр,
Філіпсбург, Н. Дж.

Нові монографії для України

Великою проблемою сучасної України є недостатня обізнаність населення зі своєю давньою історією, а це безпосередньо пов'язане з рівнем національної свідомости, з почуттям патріотизму. Адже саме знання своєї історії і любов до неї живлять національну ідею. З метою сприяння популяризації культури, літератури та історії Київської Русі народилася ідея мого авторського проєкту „Мій погляд". Завданням і метою даного проєкту є видання книг про видатних діячів держави Київська Русь, про тих славних князів, завдяки зусиллям яких Русь-Україна утвердилася у статусі сильної европейської держави. Таким чином побачила світ перша книга у серії „Мій погляд" – „Таємниці володарів Русі: від Олега до Володимира Мономаха". Це – історико-белетристичні нариси, присвячені видатним правителям Київської Русі. Я прагну розкрити секрети їх популярности, осмислити правила і закони державницької стратегії і тактики. Можливо, сучасні державні діячі побачать у далекій історії корисні уроки. Наступна книга – „Жриці влади і любові – єгипетська цариця Клеопатра і руська княгиня Ольга". Це – порівняльні історико-белетристичні життєписи двох великих володарок світу. Книга присвячена 1035-літтю від року смерти великої володарки Русі-України – княгині Ольги (у хрещенні Олени). Метою такого життєпису є інтеґрувати постать руської правительки у загальносвітовий контекст, поставити Русь та її княгиню на один рівень з найбільшими постатями світової цивілізації. Обидві книги написані жваво, цікаво і розраховані на широке коло читачів.

Нині триває праця над наступною книгою у цій серії, котра буде присвячена порівняльним життєписам римського імператора Цезаря і руського князя Олега. Очевидно, у рік виборів нового президента України роздуми про великих правителів світу буде корисною і потрібною.

Дякую Комітетові допомоги Україні – приятелі Руху за підтримку моєї нової книги про римського імператора і руського князя Олега. Книга вже написана, але коштів на її видання катастрофічно не вистачає. В Україні запроваджено податок на додану вартість на видання книг, а це призвело до того, що вартість видання книг зросла на 30 відс. Якесь загальне розчарування і розпач відчувається нині у нашій книговидавничій справі! Крім того, якщо раніше мені вдавалося знаходити меценатську підтримку в Україні, то нині це важко. Я плянувала видання книги на осінь 2004 року, але нині мої оптимістичні сподівання поступово розвіюються. Чесно кажучи, зневіра у можливості надрукуватися часто вселяється у душу. Нині фактично всі видавництва „заморозили" свою діяльність. Але збільшується потік російських книг.

Оксана Сліпушко,
викладач Київського
університету ім. Т. Шевченка

Наш комітет вислав проф. О. Сліпушко 1,500 дол., і вийшла талановито написана та гарно технічно оформлена книга „Жриці влади і любові – цариця Клеопатра і княгиня Ольга". Ми певні, що й наступна книга про Цезаря і князя Олега буде не менш корисною, а тому стараємося допомогти у її виданні.

Роман Ричок,
голова комітету,
Мейплвуд, Н. Дж.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ДО 110-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Коротка історія 34-го Відділу УНСоюзу, Річмонд, Вірджінія

Братство св. Івана Хрестителя

В Річмонді, Вірджінія, до 1968 року не було організованої громади. Тільки після того, як до Річмонду приїхав Лев Блонарович, почалося активне громадське життя. Лев Блонарович був добрим організатором, і першою його дією стало організування навколо себе людей українського роду. Другою дією стало створення 34-го Відділу УНСоюзу, дуже активної в тих часах організації. Третім завданням, яке поставив перед собою Лев Блонарович, було організування активної української католицької церкви, бо до того часу до Річмонду доїжджали священики лише один-два рази на рік. І незабаром постійна церква була заснована, нарекли її ім'ям Івана Хрестителя, а Відділ, відповідно, прийняв назву „Братство св. Івана Хрестителя".

До першої Управи були обрані: Іван Штогрин – голова, Стефанія Рибаков – заступник голови, Лев Блонарович – секретар, Рафаєль Стівенс – касир. Контрольний комітет: Роберт Трент – голова, Євстахія Дзєжик і Іван Стронк – члени.

Після цього Відділ і Церква почали активну працю в громаді: культурні і громадські імпрези, пікніки, танці, концерти. З великим старанням завжди підготовляли і проводили концерти, присвячені Тарасові Шевченкові. Здобувши визнання в американській великій громаді, 34-ий Відділ став брати участь в міжнародних фестивалях, спонзорованих хлоп'ячим клюбом Річмонду. На річмондській сцені були показані зразки української культури, про яку ніхто тут раніше не чув. На фолкльорних фестивалях виступали танцювальна група і ансамбль бандуристів. Громада зростала постійно завдяки УНСоюзові і діяльності церкви. Ці зусилля української громади були високо оцінені американською спільнотою у Річмонді: у 1987 році ядро 34-го Відділу і його фестивальний комітет були визнані Почесною групою.

Успіхи Відділу були поважними і дали користь і для Річмонду, зокрема кошти від імпрез були частково спрямовані на хлоп'ячий клюб, до якого належать тисячі молодих юнаків.

Фінансово-культурний успіх українців 34-го Відділу додав заохоти й іншим національним групам до праці на благо своїх громад і суспільної служби.

Управу Відділу очолювали: Тарас Крискер – голова, Марія Л. Андерсон – секретар, Филис Барден – касир. У 1968 році відділ об'єднався з 15-им Відділом.

Подала у 1993 році
Марія Андерсон

Управа Відділу у 2004 році:
Євген Іванців – голова, другий заступник президента УНСоюзу
Марія Ліщак – секретар

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Щоб більше молоді вчилося

До списку шановних меценатів Національного університету „Острозька академія" додалися нові імена. Це родини Винарів і Кузьмичів, котрі є засновниками кількох студентських стипендій.

І це не прості стипендії – вони воскрешають пам'ять про українців минулих поколінь. Наприклад, стипендії для студентів університету „Острозька академія" з Коломийського району Івано-Франківщини присвячені пам'яті Лідії-Елеонори Патковської-Кузьмич, Антона- Володимира Кузьмича та Марії Турянської-Кузьмич. Всі вони були родом з Коломиї, і кожен з них вбачав в освіті шлях до втілення ідеї незалежної та демократичної української держави. Засновники стипендій - мгр. Ростислав Кузьмич, д-р Любомир–Роман Винар, мгр. Анна Тереза Винар, д-р Христина Кузьмич та мгр. Наталія Винар хочуть, щоб три студенти „Острозької академії", які одержать стипендії (кожен - 600 ам. долярів на рік), мали змогу протягом чотирьох років вчитися.

Першу стипендію пам'яті Марії Турянської-Кузьмич одержала я, Людмила Масик, студентка першого курсу, з факультету української філології. Разом зі мною стипендію пам'яті Антона–Володимира Кузьмича одержав студент першого курсу, майбутній релігієзнавець Артем Ткач. Третя стипендія залишалася не присудженою протягом одного навчального року. Але вже визначено ім'я стипендіята - ним став ще один коломийчанин – Михайло Хруленко, який, одержавши стипендію ім. Наталки Винар для студентів підготувального відділення, з успіхом закінчив курс і за підсумками вступних тестів став студентом одразу двох престижних факультетів академії - правничого та економічного.

Не можна оминути увагою й конкурсу наукових досліджень з історії, що вже кілька років проводять в Острозькій академії д-р Любомир та мгр. Анна Винар. Серед студентів-істориків та аспірантів університету, які стали переможцями конкурсу цього року – Галина Клинова, Наталія Кухарук, Андрій Рибак, Сергій Рудько та Мар'яна Хімка. Стипендіяти одержали реальну можливість для подальших досліджень у великих архівах Києва та Львова.

Сьогоднішні студенти завтра стануть громадянами. Вони пам'ятатимуть, що в цьому світі існує добро, тепло якого будуть теж віддавати іншим, як це роблять наші шановні меценати.

Людмила Масик,
Острог, Рівненська обл.

Те, що турбує наших читачів

До Дня незалежности США **Арсентій Цапко** з Полтавщини, який 4 липня відзначив свій день народження, надіслав вітання американським ветеранам Другої світової війни, в якій теж брав участь. Він пише: „Велика подяка американському народові, який подає приклад свободи і демократії іншим народам світу". Дякуємо від імені ветеранів і зичимо Арсентієві Цапку доброго здоров'я! Також надійшло вітання від полтавського відділу СУА. Його надіслала **Алла Губенко.**

З нагоди 60-річчя бою під Бродами **Володимир Мазяр** з Ґлен Спей, Н. Й., хорунжий Першої УД УНА надіслав дві свої пісні на слова Олега Лисяка - „Ми не заснем" та І. Божемської „Дотик Пречистої".

Наталя Пазуняк з Філядельфії надіслала копію статті Миколи Гвоздя про вшанування пам'яті Олега Ольжича, яка була надрукована у київському періодику „Українське слово".

Осип Панчишин з Чикаґо прислав статтю „До 60-ліття св. п. проф. Маріяна Панчишина", у якій подано історію життя і діяльности відомого лікаря і громадського діяча.

Олег Криницький повідомив про новий інтернет-портал, який має на меті поширення правозахисного досвіду України. Його назва „Український правозахисний портал", адреса: www.upp.org.ua. Електронна адреса О. Криницького: moderator@upp.org.ua

Виконавчий директор компанії „Укрстандарт" в Ню-Йорку **Тамара Саричева** повідомляє, що ця фірма надає допомогу експортерам зі США, Канади і Мексики до країн на теренах колишнього СССР. Електронна адреса „Укрстандарту": info@ukrstandart.com. В інтернеті: www.ukrstandart.com. Тел.: (718) 645-8578. Факс: (718) 336-6708.

В. Ворончак з Тернополя повідомляє про діяльність благодійної організації „Червона Калина", яка ставить за мету виховання молоді в дусі національного патріотизму. Для зацікавлених він повідомляє адресу „Червоної Калини": вул. Ольги Кобилянської, 19, м. Хоростків, Гусятинський район, Тернопільської обл., 48240 Ukraine.

„Голос народу – голос Божий" – так назвав статтю з приводу Патріяраху УКЦ **Зіновий Квіт** з Філядельфії. Він пропонує провести з цієї проблеми референдум всіх українських греко-католиків світу.

Проблем українського правопису торкається у своєму листі **Євген Зиблікевич** з Марлтону, Н. Дж., який пише: „На мою думку, редакції часописів разом з урядом держави мають відповідальність навернути мову назад до правильної української мови і позбутися російського впливу".

Михайло Феш з Тусан, Арізона, критикує нинішнього Президента України Л. Кучму і пише: „Кучма хоче обдурити в живі очі Україну і весь світ своїми брехливими подвигами".

Михайло Танський зі Стрия надіслав поему „Життєва гумореска", у якій закликає земляків покинути пияцтво і паління тютюну.

Лев Іваськів з Філядельфії звернув нам увагу, що в публікаціях, присвячених пам'яті Рональда Рейгена („Свобода", 11 червня) було подано, що він був 40-им і 41-им Президентом США, тоді як він був 40-им, але обирався на два терміни.

У Костополі будують храм на честь УПА

Про це невелике поліське містечко в Україні мало хто чув. Популяризувати його за радянських часів було небезпечно. Навіть в самій назві міста покоївся якийсь войовничий дух. Нам, журналістам районної газети „Червоний промінь", дозволялося писати лише про „радянський" Костопіль. І не доведи Боже згадувати його історію.

Костопільщина – то справді свята історія: тут ще княжої доби кувалися Хоралужі мечі, на березі Горині в XIII ст. ущент був розгромлений бусурманський загін, який своїми кістьми поле вкрив - звідси й назва міста. З цього терену Ярема Вишневецький вирушав до Порогів і заснував Січ. Тут поховані 23 українські січові стрільці, які в 1919-му визволяли Костопіль від московських зайд. Саме тут народилася героїчна Українська Повстанська Армія. Під Костополем склав голову легендарний генерал-хорунжий УПА Клим Савур...

Прозвучав Костопіль на увесь світ у січні цього року. І знову виною став його бунтарський дух.

Почалося з того, що влітку 1995 року Братство вояків УПА, Товариство політв'язнів та репресованих з їх родинами та однодумцями від'єдналися від московської церкви. Парафіяни забажали, щоб їхні діти і онуки молилися і слухали слово Боже рідною українською мовою. А оскільки на почергове Богослужіння московські попи не погодилися, то парафіяни, що стали під Київський патріярхат, почали будівництво нового храму - в ім'я і славу тих, хто поклав своє життя на вівтар Незалежности і Соборности України.

Сьомий рік власними силами вірні будують храм. Обходилися власними силами і власними коштами. Ні в кого не просили ні копійки, бо бачили, що скрута скрізь.

І ось нарешті прозріла ще одна тисяча костопільських парафіян, що перебували у московському духовному рабстві, і на Різдвяні свята разом зі своїм старенькими отцем Степаном перейшли під омофор Київського патріярхату.

Подія сколихнула всю Україну, а серця костопільчан наповнилися надією, що незабаром московські попи-українненависники заберуться з цього славного повстанського міста.

Проте вже наступного дня ціле ополчення московських попів, при підтримці банди бритоголовних, увірвалося в Костопіль і влаштувало побоїще. Міліція та влада стали по бік бандюків. Проте костопільці показали, чиїх дідів вони правнуки. На жаль, постраждав молодий священик о. Василь, який в першій лаві став на оборону храму.

Люди остаточно переконалися, що таке „канонічна" Церква разом з її архипасторами. Відтоді почався масовий вихід з-під московського духовного поневолення. Собор Петра і Павла став символом єдности та відродження національного духу. А минулого місяця знову дві тисячі костопільчан стали під юрисдикцію Київського патріярхату. Тепер Свято-Михайлівська парафія в Костополі нараховує понад три тисячі членів. Богослужіння проводять просто неба, бо маленьке тимчасово пристосоване приміщення вміщає ледве сто осіб.

Будова собору сягнула рівня центральної бані. Цю складну інженерну роботу може виконати тільки ліцензована будівельна бригада. Кошторис складає 500 тисяч гривнів. Тому на загальних зборах парафіяни прийняли крайнє рішення – звернутися до братів-українців в діяспорі за допомогою в добудові собору Петра і Павла. Адже зведення храму на честь тих, хто поклав життя на вівтар свободи Вітчизни, є справою честі кожного українця.

Поруч зі „Стелою Слави" будуть викарбувані імена всіх жертводавців, які перерахують значні кошти на будову Волинської повстанської святині.

З цією метою подаю настоятеля храму о. Василя Корейчука: Рівненська обл., м. Костопіль, вул. Сарнянська, 15-а, церква свв. Петра і Павла. Телефон з США 011380-3657-2-2807.

Петро Ващик,
Клівленд, Огайо

Дістала чудового листа-подяку

Я висилаю часописи, журнали в Україну до кількох місць, але за такого листа-подяку, яку одержала зі Запоріжжя від голови „Просвіти", варто висилати передплату „Свободи", тому в залученні висилаю чек на 45 долярів, та лист від Тараса Шевченка, який пише:

„Отримав газету „Свобода", вірніше, два числа газети та два часописи – „Церковний вісник" і „Жіночий світ". Дякую! Матеріяли газет і журналів, найцікавіші з нашого погляду, були озвучені на щосуботніх зібраннях просвітян. Прочитали й молитву за Прославу слуги Божого Патріярха Йосифа Ісповідника, хоч серед нашого зібрання не було жодного католика. Ми намагаємося робити все, що допомагало б об'єднанню Церков в Україні.

Створено Товариством „Просвіта" разом з іншими державницькими громадськими організаціями Громадське об'єднання на підтримку В. Ющенка.

Проводимо роз'яснювальну роботу серед мешканців області. Корумпована влада робить все, щоб корумпувати і суспільну думку".

Марія Крижанівська,
Рочестер, Н. Й.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„Лемківська ватра" вже вчетверте

Вродлива учасниця свята

ЕЛЕНВІЛ, Н. Й. – 25-27 червня на оселі СУМ відбулась традиційна, вже четверта, „Лемківська ватра-2004", яку провела Організація оборони Лемківщини. На святі побували лемки з різних штатів США, з різних куточків світу. Відкриття свята було відзначене запаленням ватри, потім зі сцени лунали українські і чисто лемківські пісні.

На свято приїхали Народна артистка України Анна Чеберенчик – Аничка зі Львова, Роман Цимбала, сестри Ороси і сестри Павлишини, гурти з Торонто – квартети „Метелиця" і „Карпати", ансамбль „Під облачком", гурт „Відлуння" з Ню-Джерзі. Розважали гостей свята маленькі виконавці. Було частування – смажені поросята, різні українські страви.

Ольга Марин
Фото: Джон Марин

Співає Іво Бобул

Сестри Павлишини

Сестри Ороси

Прекрасна погода вітала численних гостей

Клівлендська громада вшанувала пам'ять героїв

КЛІВЛЕНД, Огайо. – Українські державницькі організації під патронатом УЗО вшанували в неділю, 13 червня, в залі центру „Верховина" в Пармі, Огайо, пам'ять борців за волю України, і відзначили роковини відновлення державності 30 червня 1941 року.

Урочисті сходини відкрив голова ООЧСУ О. Блашків рядками вірша:

Про героїзм так тяжко
щось сказати,
Щоб в сказанім дзвеніли
чисті тони,
Можливо, краще просто у поклоні
Схилити голови
перед лицем посвяти,

– І присутні встали з місць, хвилиною мовчанки вшанували пам'ять всіх, хто впав за волю України. В продовженні голова згадав про відновлення державності України, про Акт 30 червня 1941 року у Львові.

Мистецьку частину програми опрацював Г. Пасіка, а виконав її вокальний чоловічий квартет в складі: В. Богуславський, Я. Петрів, П. Колесницький і Г. Пасіка – керівник квартету і ведучий програми, при супроводі на фортепіяні С. Лезан.

В програмі були короткі розповіді Г. Пасіки про визвольну боротьбу українського народу за останні століття, деклямації, пісні у виконанні квартету. Ведучий Г. Пасіка після вступного слова деклямував вірш „Поразки наші" О. Лупія, „О, Чорноволе, Чорноволе" Юрія Оша і „України юнь іде" – власний вірш в честь дивізії. Вокальний квартет виконав пісні „Нас питають, якого ми роду", „Гей, літа орел", „Бандуристе, орле сизий", „Гей, не дивуйтесь добрії люди", „Хто там опівночі", „За Сибіром сонце сходить", „Їхав стрілець на війноньку", „Перше листопада", „ОУН", „По садочку ходжу", „Ой, у полі три криниченьки", „Рідна мати моя". Сольові партії виконували Г. Пасіка, В. Богуславський і П. Колесницький. Пісні у виконанні квартету публіка нагородила щедрими оплесками. О. Блашків подякував виконавцям, присутнім за участь. Відспіванням державного гимну закінчено урочисті сходини.

Євген Бачинський

Український „Дар життя" спонзорує телевізійний кінофестиваль

Український „Дар життя в Америці" (УДЖА), в співпраці з Міністерством культури та мистецтва України, спонзорує фестиваль українських фільмів, спрямований на повідомлення громади про працю УДЖА, а також програми Інтернаціональної телемедичної фундації, одночасно розвиваючи українську культуру. Телеканал 78 (у певних міцевостях – 68) показує українські фільми щопонеділка, о 8-ій годині вечора, та щосуботи, о 7-ій годині вечора, починаючи з 21 червня і закінчуючи у серпні. У Моріс, Есекс Пасейк та Берген канті, Н. Дж., будуть показані клясичні фільми режисера Олександра Довженка а також нові популярні українські фільми, переможці багатьох фестивалів, фільми „Мамай" та „Голод-33". Всі фільми мають англійські написи. Український „Дар життя" є членом УККА.

Програма УДЖА „Operation Child Cardi-Care" вирішує, котрим з дітей потрібне хірургічне втручання, визначає, де чи в США. Приватні особи, церкви чи організації, залучені УДЖА, спонзорують операції, які проводяться в Україні. В США управи УДЖА розвиває культурні взаємини між Україною та США через розвиток дружби між українськими родинами та американськими родинами, які приймають їх під час перебування в США.

Інші програми УДЖА включають покращення знань та медичної технології для лікарів, збираючь діягностичне обладнання, медикаменти та різні інструменти, потрібні для педіятричної кардіології (вже зібрано на 500 тис. дол.).

УДЖА є неприбутковою організацією. Її адреса: 233 Rock Road, Glen Rock, NJ 07452. Додаткові інформації можна знайти на інтернетовій сторінці організації: www.ukrainiangiftoflife.com або www.ugolinc.com. Тел.: (201) 652-4762 або (201) 805-4096.

Анна Коваль

Відбулися наради Наукової ради СКУ

УРБАНА-ШАМПЕЙН. Ілиной. – 17 червня, під час 23-ої щорічної українознавчої конференції в Ілинойському університеті, відбулися наради Наукової ради Світового Конґресу Українців. В них взяли участь члени Президії і науковці з Америки, Канади, України, зокрема проф. Ася Гумецька – заступник голови Наукової ради і президент Української Американської Асоціяції університетських професорів, проф. Євген Федоренко – науковий секретар УВАН у США, проф. Ярослав Розумний – член Президії УВАН у Канаді, проф. Олег Романів – голова НТШ в Україні, проф. Алла Атаманенко – директор Інституту дослідів української діяспори в Національному університеті „Острозька Академія", проф. Дмитро Штогрин – голова Програми українознавчих студій в Ілинойському університеті, проф. Мирослав Мельник – директор Наукового Фонду професорської асоціяції, проф. Володимир Пилишенко – директор Української бібліотеки в Рочестері, д-р Євген Місило – директор Українського архіву у Варшаві, д-р Святослав Трофименко – заступник голови НТШ в Америці і заступник голови Інституту ім. В. Липинського, проф. Марта Трофименко – голова Секції суспільних наук НТШ в Америці та інші науковці.

Керував нарадами проф. Любомир Винар – голова Наукової ради і президент Українського Історичного Товариства. Д-р Алла Атаманенко розповіла про співпрацю Інституту дослідів української діяспори з Науковою радою СКУ в різних проєктах і запросила присутніх до участи в міжнародній науковій конференції, що відбудеться в Острозькій академії.

Проф. Ярослав Розумний доповідав про стан українських архівів в Канаді й Америці та створення довідника зі загальним оглядом їхнього змісту. Галина Миронюк, куратор української колекції в Центрі дослідження іміґраційної історії при Мінесотському університеті, розповіла про архівні фонди та бібліотечну україніку. Д-р Євген Місило з Варшави висловив свою думку щодо можливості збереження архівних колекцій та систематизації даних про них. Вибрано комісію у складі професорів Л. Винара, Я. Розумного і Д. Штогрина, яка має зайнятися підготуванням інформаційних матеріялів про українські архівні фонди в діяспорі. Присутні обговорили плян наукової конференції, присвяченої англомовним підручникам з українознавчою тематикою в американських і канадських університетах. Рекомендовано започаткувати систематичне обговорення україніки в енциклопедіях. Українська Американська Асоціяція університетських професорів спільно з Науковою радою підготовить згадану конференцію.

До 70-річчя від смерти Михайла Грушевського. Наукова рада СКУ у співпраці з іншими дослідними центрами проведе в Торонто і Ню-Йорку наукові конференції, присвячені його спадщині. Подібні конференції відбудуться в Україні.

Наукова рада
Світового Конґресу Українців

„Шрайнерс" допомогли хлопчині

САРАСОТА, Фла. – В англомовному виданні „Репортер" місцевого відділу організації „Шрайнерс" за червень 2004 року є цікава розповідь-стаття про дев'ятирічного хлопчика-каліку Владислава Ладчука, написана членом згаданої організації Маріяном Бойсюком. Автор розповідає про свою випадкову зустріч з хлопчиною та його мамою Ларисою. На його запитання про інвалідство Владислава він почув, що в Україні внаслідок ядерної катастрофи 1986 року у Чорнобилі є багато дітей-калік в окремих для них призначених закладах. Одним з них завідує Лариса Ладчук. Вона дізналася про організацію „Шрайнерс" та їхні лікарні, котрі безкоштовно допомагають дітям-калікам. Знайомий на ім'я Ян зібрав більше інформацій, як можна допомогти. Він вислав їм квитки на приїзд до Сарасоти та запросив мешкати в нього.

Від голови лікарні Кліфа Бладсворта, стало відомо, що Влад має призначення в лікарні в Темпа на 9 січня 2004 р., куди з ними поїхав д-р Є. Стецьків, бо вони не говорять англійською. В лікарні Влад перейшов різні перевірки, включно з рентґеном, а після підсумків його мамі Ларисі сказали, що він потребує шину на його здорову ногу та протезу на хвору ногу. Однак щоб протеза була добре допасована, лікарі мусять відтяти цю малу нерозвинену ногу. Мама Влада погодилась на пропозицію лікарів, операцію було призначено на вівторок 20 січня. Дружина автора на прохання лікаря залишилася з Владом і його мамою в лікарні – на випадок потреби щось перекласти, якби виникла потреба під час операції. Після двотижневого пооопераційного лікування та призвичаєння до протези Влада виписали з лікарні. Все лікування Владислава в лікарні „Шрайнерів" у Темпі було безкоштовне.

У травні на окремій церемонії в лікарні усміхнений і щасливий Владислав зі зворушенням англійською мовою дякував усім, а зокрема персоналові лікарні в Темпі за те, як його і маму гарно там прийняли та допомогли.

День Союзянки - тепле, родинне свято

ВОРЕН, Миш. – Окружна управа Союзу Українок Америки підготувала свято – День Союзянки – так, щоб якнайбільше жінок могли взяти в ньому участь. Сплянували, як підвезти старших жінок, які раніше були активні в громаді, а тепер за віком не можуть часто бувати серед громади.

Багато праці вклали в підготування до свята члени комітету Ірина Шумило – голова, Світляна Кордуба, Ліда Колодчин, Рома Дигдало, Маруся Зарицька, Марта Йованович, Єлизавета Кучер і Нуся Білинська. 13 червня господині і гості зібралися біля церкви святого Йосафата у Ворені. Відкрила День Союзянки голова Окружної управи СУА в Дітройті Ліда Казевич. Програму проводила Світляна Кордуба.

Всім подобалися українські пісні у виконанні Валерія Ковальчука, улюбленого громадою пісняра-лірика, який уміє захопити слухачів рідними серцю мелодіями і розважливим словом.

Святково накриті столи під зеленими шатами дерев, смачна перекуска, бесіди поміж добрими знайомими – це надавало враження, що зібралася одна велика родина на сімейну зустріч.

Особливо вдалася частина свята, де Оля Соловій, багатолітня організаторка різноманітних музичних імпрез славетного в Дітройті квартету „Соловейків" та відомого хору для старших віком людей „Золоті дзвони", запросила всіх бажаючих поспівати найпопулярніших українських пісень, слова яких вона заздалегідь надрукувала в кількох десятках примірників. Люди вийшли до неї, а дехто підспівував з місця, і під акомпаніямент електронічного піяно, який вела Оля Соловій, співали з таким задоволенням, що невеличкий самодіяльний ансамбль за кілька хвилин виріс у справжній хор. Звучали віночком одна за одною пісні, знайомі кожному з дитинства. Приємно слухати такі пісні, а ще приємніше співати самому в гурті. Веселі і ліричні, ритмічні і жартівливі, – вони запалювали до танцю та іскристих усмішок. Все це було, як в Україні, десь під вечір на Івана Купала, поміж кленами зеленими, понад травами шовковими.

Під кінець свята розіграли льотерію, в якій було багато різноманітних виграшів. Всі виграші були якимись особливими, незвичайними. І в тому було знати, що підбиралися вони з любов'ю до людей.

Ніна Василькевич

Віночок українських пісень веде Оля Соловій

Організаторки льотерії
Фото: Зенон Білинський

Український Народний Союз — Ukrainian National Association

Грамота Членська — Membership Certificate

„...УНСоюз, як організація американських громадян українського роду, мусів знайти відповідну синтезу американських і українських ідей та ідеалів. В зустрічі тих ідей на організаційному терені УНСоюзу треба було узгіднити американізм з українізмом, з'єднати права й обов'язки американського громадянина з українською традицією та українськими змаганнями. Цю розв'язку і таке узгіднення знайдено, доказок чого можуть послужити надані УНСоюзові почесні грамоти від найвищих старокраєвих українських установ, з такими ж признаннями і відзначеннями, що їх одержав УНСоюз від найвищих американських урядових і громадських установ. Для прикладу навести б хоча гратуляційні телеграми від президентів Трумана й Айзенгавера для „Свободи", ідейного виразника УНСоюзу..."

Дмитро Галичин,
„Українці у вільному світі"
(Ювілейна книга УНСоюзу з нагоди 60-річчя, 1954 рік)

Україна — United States

Побратимські зв'язки: від ідеї до практики

ВАШІНҐТОН. – 12–18 червня 2004 року 2004 року, на запрошення губернатора штату Вискансин Дж. Довла, в США перебувала івано-франківська делеґація на чолі з головою обласної державної адміністрації Михайлом Вишиванюком. Українці приїхали до Сполучених Штатів з метою реалізації своєї ініціятиви щодо налагодження побратимських зв'язків між областю та штатом. На зустрічі, що відбулася у Медисоні, столиці Вискансину, керівники двох реґіонів висловили своє бажання та зацікавленість у встановленні та підтриманні взаємовигідних взаємин, зокрема в здійсненні програм у таких сферах, як:

– розвиток співробітництва у підприємницькій діяльності;

– економічний розвиток та навчання у підприємницькій, урядовій та неприбутковій сферах;

– співробітництво й обмін у сфері сільськогосподарського підприємництва;

– співробітництво і обмін між вищими та середніми навчальними закладами;

– обмін на місцевому громадському рівні та культурні обміни;

– збереження релігійних та історичних пам'яток;

– зміцнення міжнародного миру та людських прав.

Для практичного здійснення цього та з метою узгодження діяльности і обмінів, зосередження на залученні приватного сектору, недержавного сектору, включаючи діяльність благодійних та гуманітарних організацій, сторони сприятимуть у кожному реґіоні створенню добровільних громадських комітетів з питань двостороннього співробітництва між Івано-Франківською областю та штатом Вискансин.

Делеґація відвідала ряд міст штату, а також Вашінґтон та Чикаґо, де відбулися змістовні та теплі зустрічі у федеральній та реґіональних торговельних палатах, з представниками американських ділових кіл, керівниками місцевих українських громад. Під час переговорів проходила презентація потенціялу Івано-Франківської области, перспектив взаємовигідного співробітництва.

В дні перебування делеґації в Сполучених Штатах вже отримано ряд ділових пропозицій щодо укладання конкретних торговельних контрактів з івано-франківцями.

Під час візити до Вашінґтону М. Вишиванюк поклав квіти до пам'ятника Т. Г. Шевченкові.

Програма візиту здійснювалась за сприяння Посольства України в США та Генерального консульства України в Чикаґо.

Посольство України в США

Прикарпаття і Вискансин – побратими

ЧИКАҐО. – В дорозі до „молочного" штату Вискансин, губернатор якого офіційно запросив у гості делеґацію з Івано-Франківської области на чолі з головою державної адміністрації Михайлом Вишиванюком, прикарпатці зупинились на кілька днів у вітряному місті Чикаґо. Адже в Чикаґо знаходиться Генеральне консульство України. Цю зупинку використав д-р Борис Базилевський на те, щоб улаштувати зустріч Івано-Франківській делеґації з представниками української громади, серед якої був православний Владика Всеволод.

Зустріч відбулася в неділю, 13 червня, на „українській землі" – в приміщенні консуляту. Майже 60 представників української громади прибули, щоб познайомитись та поспілкуватись з івано-франківцями. В складі 15-членної Івано-Франківської делеґації були люди, як їх представив М. Вишиванюк, належні до фракції „Наша Україна", до партії „Реформи і порядок", „кучмісти" та інші. Щодо самого губернатора, то ні в кого не було сумніву, що він „кучміст", оскільки представляє Президента Л. Кучму в Івано-Франківську.

Зрештою, не партійна належність була важлива, а те, що в складі делеґації були промисловці, медики, освітяни, журналісти. Вони приїхали до Америки, щоб започаткувати побратимські зв'язки між штатом Вискансин та Івано-Франківською областю.

Як заявив Генеральний консул України д-р Б. Базилевський, це вже друга візита керівника Івано-Франківської области до Чикаґо. Він також підкреслив, що вже починається практична сторінка українсько-американських стосунків на прикладі штату та области, і ця праця буде на користь обидвом народам – українському та американському.

Звертаючись до присутніх, консул зауважив, що „ця праця не буде добре виконана без підтримки з вашого боку", за ініціятивність у цій ділянці похвалив Анну Кузик та інж. Святослава Личика, закликав брати з них приклад.

Голова делеґації Михайло Вишиванюк в своєму слові склав подяку всім, що прийшли на зустріч. Він зокрема дякував американським українцям, що не забувають батьківщину своїх предків та стараються внести свою часточку в розбудову вільної, незалежної, демократичної України. Він також запевнив, що „в нас є що показати американцям і їм є що взяти у нас... Ми відкриємо Америку для українців і Україну для американців, на Україні вже є можливості робити великі гроші".

Лука Костелина

М. Вишиванюк: від слова до діла

Зліва: Михайло Вишиванюк, Архиєпископ Всеволод, д-р Б. Базилевський

– Майже два роки тому, даючи інтерв'ю для газети, ви розповідали про пляни розвитку економіки краю, підвищення життєвого рівня населення. Мене цікавить, чи вдалося здійснити ті пляни?

– Так, за словом послідувало діло. В минулому році в порівнянні з 2002-им обсяг промислової продукції зріс на 25 відсотків. Ще кращих результатів досягнуто в першому півріччі нинішнього року. Значних успіхів добилися провідні галузі виробництва, нафтохемічна і деревообробна. Стало можливим підвищити добробут населення, зросли заробітки та пенсії.

– Ви є визнаним спеціялістом сільського господарства. Тому цікаво було б довідатися, чи зросла врожайність, скажімо, зернових та технічних культур?

– Нині кожний гектар землі має свого дбайливого господаря, за минулі роки збільшився парк механізмів, призначених для обробітку посівів, нова техніка прийшла і в корівники та свинарники. Зросли надої молока. В цьому році природа сприяє сільському господарству, і тому можна чекати доброго врожаю. Основними напрямками розвитку сільського господарства области є вирощення картоплі, зернових культур, овочів, плодів, ягід, цукрових буряків, підвищення надоїв молока, зростання обсягів скотарства, свинарства та птахівництва. Ці проблеми успішно розв'язуються.

– Економічні показники, як ви стверджуєте, поліпшилися, з'явилися нові робочі місця, проте в області є ще безробітні. Чим це можна пояснити?

– Справді, маємо безробітних, і в той же час можна побачити оголошення, що потрібні робітники на будівництво та в інші галузі виробництва. В чому тут справа? Найперше, безробітний безробітному не рівня. Наш безробітний має в середньому три гектари землі, корову, свиню, курей чи качок. Окрім того, він отримує допомогу, яка нерідко перевищує розмір платні, що він міг би отримувати. Зваживши всі ці обставини, такий безробітний не спішить влаштовуватися на роботу, йому краще сидіти вдома і отримувати державну допомогу.

– Америка складається з 50 штатів. Чому ви вибрали саме штат Висконсин для співпраці?

– Ми шукали штат, який був би подібним до нашого краю. Це Вискансин, який цілком справедливо називають маленькими Карпатами. В цьому штаті багато лісів, є гори, полонини, чимало річок і озер. Варто нагадати, що в нашій області знаходиться третина всіх річок України. Окрім всього, штат подібний до Прикарпаття і характером економіки. Поруч з розвиненою промисловістю, у Висконсині досягли чималих успіхів у сільському господарстві.

Анатолій Гороховський

Під час зустрічі з головою держадміністрації Івано-Франківської области, шостий зліва – М. Вишиванюк.

Мрія Ігоря Сікорського про небо народилася в Києві

До 90-річчя лету першого в світі багатомоторного літака І. Сікорського „Ілля Муромець" з Петербурґу до Києва

Микола Кравець

Відчуття поєднання землі і неба на київських кручах щоразу народжує в людини мрію про політ. Саме таким надземним побачив Київ Тарас Шевченко – „Мов на небі, висить святий Київ наш великий". Саме в київське небо злітали перші в Російській імперії летуни Олександер Кудашов і Петро Нестеров. Саме під київським небом народились ідеї, що зробили життя киянина Ігоря Сікорського суцільним летом.

І. Сікорський народився в Києві 25 травня 1889 року в сім'ї відомого на всю Европу вченого, професора психології Київського університету Івана Сікорського, сина православного священика з села Антонів · Сквирського району на Київщині, автора понад ста видатних наукових праць.

Мати Ігоря – Зінаїда Темрюк-Черкаська теж отримала медичну освіту, але не працювала за фахом, повністю присвятивши себе вихованню п'яти дітей – Лідії, Ольги, Олени, Сергія та Ігоря. Це вона розповіла Ігореві про Леонардо да Вінчі та його – літаючу машину, що могла вертикально підніматись в повітря. Коли Ігореві було 11 років, йому приснилося, що він перебуває в повітрі в летючому кораблі, де є в розкішному салоні столики та зручні крісла. Сон виявився віщим, і згодом він зробить все це на борту свого літака.

В 1903 році Ігор вступив до Морського кадетського корпусу в Петербурзі, після якого протягом 6 місяців навчався в технічній школі у Франції. Повернувшись в 1907 році додому, поступив в Київський політехнічний інститут, де більшу частину часу віддав праці в своїй домашній майстерні. Молодий конструктор збудував паровий мотоцикл, що привів в захват оточення. Але Ігор всім єством відчував, що авіяція – мета його життя. Ігор Сікорський знову їде у Францію, навчається у одного з піонерів авіяції Фердинанда Фербера, захоплюється успіхами пілота Луї Блеріо. Метою поїздки до Франції було також придбання авіодвигунів для майбутніх гелікоптерів і літаків. В 19 років І. Сікорський зробив в Києві свій перший вертоліт, але його спроба була невдалою – вертоліт не полетів. Весною 1910 року побудова другого вертолета була закінчена. Він уже зміг підняти свою власну вагу – 180 кг. Це було вперше в Російській імперії. Надії на підняття машини з пілотом не було. Ігор відчував, що поки не буде достатньо потужних двигунів та розробленої теорії гвинтокрилих машин, ідею побудови вертолета треба залишити. І він повернувся до неї через 30 років в США.

І. Сікорський повністю переходить на конструювання аеропланів. 3 червня 1910 року на Куренівському аеродромі в Києві Ігор зробив свій перший політ на літаку власної конструкції. Протягом 1910–12 років він побудував кілька варіянтів літаків. На одному з них (С-6А) в кінці 1911 року встановив світовий рекорд швидкості, а 14 березня 1912 року здійснив рекордний політ з п'ятьма пасажирами на борту і досягнув швидкости 106 км/год. Тепер Сікорський був відомий не тільки в Російській імперії, але й за її межами. Сікорському присуджується найвища нагорода – велика золота медаля міністерства торгівлі і промисловости.

Після цих успішних летів у Сікорського народжується смілива думка про створення великого повітряного корабля. Можливість такої машини рішуче відкидали провідні авіяційні теоретики. До речі, відомому контрукторові і пілотові не було в той час і 23 років. Це був період, коли на авіяцію ще дивились, як на якусь забаву. В практичній Америці, наприклад, в 1911 році в Конгрес був внесений проєкт закону, що дозволяв політ не вище 1000 фут., порушення якого каралося ув'язненням до 5 років, як спроба самогубства.

Весною 1912 року Сікорському несподівано запропонували посаду головного конструктора авіяційного відділу Російсько-Балтійського вагонного заводу (РБВЗ) в Петербурзі. У нього не було диплому інженера, а тільки набутий досвід і сміливі ідеї. Пропозиція виходила від голови ради акціонерного товариства ПБВЗ, видатного організатора виробництва Михайла Шидловського.

І. Сікорський погодився підписати контракт за умови, що він візьме з собою в Петербурґ всю свою київську бригаду, яка складалась з шістьох фахівців. Всі шестеро погодилися поїхати з Сікорським в Петербурґ і серед них його вірний механік Володимир Панасюк. Таким чином, ядро конструкторського бюра РБВЗ було створено з його київських друзів і соратників. За два роки вони створили до двадцяти дослідних літаків, серед яких були унікальні за інженерним рівнем. Одночасно з пропозицією Шидловського, Сікорського запрошують на посаду головного інженера створюваної у цей час військово-морської авіяції. Сікорський прийняв і цю пропозицію. Так з'явилась авіяція російського військово-морського фльоту і Сікорського можна вважати її засновником. М. Шидловський з великим ентузіязмом сприйняв ідею збудувати багатомоторний літак і дав вказівку негайно приступити до роботи. Група ентузіястів напружено працювала по 14 годин на добу, забуваючи про все. На початку 1913 року фюзеляж і крила були майже готові, дивуючи всіх. 27 квітня 1913 року літак, пілотований Сікорським, зробив перший політ, який закінчився тріюмфально. 6 травня був зроблений ще один політ. Літак-гігант остаточно захистив своє право на існування. Як відзначалось в пресі того часу, „авіятору Сікорському вдалось побудувати величезний літак, котрий відіграє видатну ролю в історії світової авіяції, як першому вдалому досвіду побудови аероплана, пристосованому для перевезення багатьох пасажирів і спорядженого цілою групою самостійних двигунів". Чутки про повітряного гіганта розповсюджувались по всій Росії. В Европі дивувались і не вірили. Цар Микола II побажав також ознайомитись з літаком. Його позитивна оцінка дала можливість продовжити будувати велетенські літаки. Цар надіслав Сікорському в подарунок золотий годинник. Цікаво, що цей годинник цар отримав для передання Сікорському від Київського міського громадського управління.

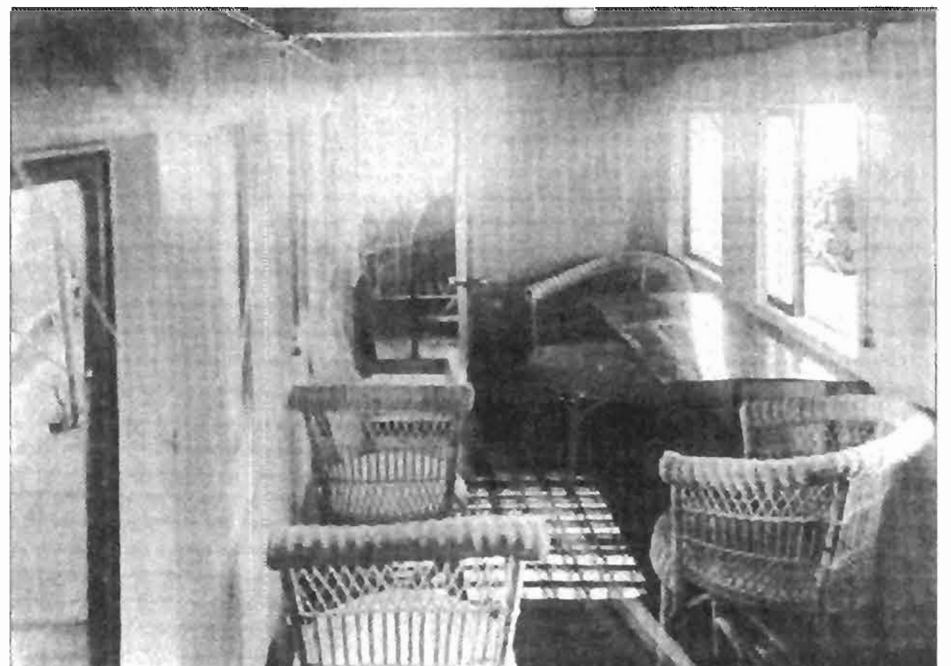
Згодом літак отримав назву „Російський витязь", на якому було встановлено кілька світових рекордів. Він став родоначальником всіх багатоморних важких літаків в світі.

3 серпня 1913 року Сікорський зі своєю групою почав працювати над удосконаленим варіянтом літака „Витязь", якого назвали „Ілля Муромець". Літак „Ілля Муромець" значно відрізнявся від свого попередника. Передня його частина була зайнята просторим салоном, де стояли плетені крісла та зручний столик. По обидва боки фюзеляжа – виходи на нижнє крило, щоб можна було підійти до моторів під час польоту. З пілотської кабіни скляні двері вели в пасажирський сальон. В кінці салону були сходи на верхній місток з перилами, куди можна було підійматись під час польоту для відпочинку. Далі – кабі-

(Закінчення на стор. 17)

Ігор Сікорський і Володимир Панасюк (зліва)

У салоні літака „Ілля Муромець"

Мрія Ігоря Сікорського...

(Закінчення зі стор. 16)

на з ліжком і маленьким столиком, а за нею – двері в туалет з умивальником. Літак мав електричне освітлення. Сальон опалювався теплом вихлопних газів. Настільки це був революційний стрибок, можна збагнути, порівнявши, що не пройшло і 10 років після першого лету літака братів Райт, де не те, що не було закритої кабіни, а пілот взагалі лежав на крилі.

В січні 1914 року вдалось здійснити перший політ. 12 лютого 1914 року „Ілля Муромець" встановив світовий рекорд з максимальної кількости пасажирів на борту – 16 пасажирів і аеродромний пес „Шкалік". Протягом двох місяців „Муромець" здійснив кілька десятків летів. Було встановлено ще кілька світових рекордів. Але Сікорський розумів, що остаточно розвіяти сумніви може тільки тривалий лет на далеку відстань.

30 червня 1914 р., вночі, „Ілля Муромець", пілотований 25-річним Сікорським, взяв курс з Петербурґу на Київ, з екіпажем – другим пілотом штабс-капітаном Христофером Прусісом, штурманом лейтенантом Георгієм Лавровим, механіком Володимиром Панасюком. Дозаправка пальним плянувалась в Орші.

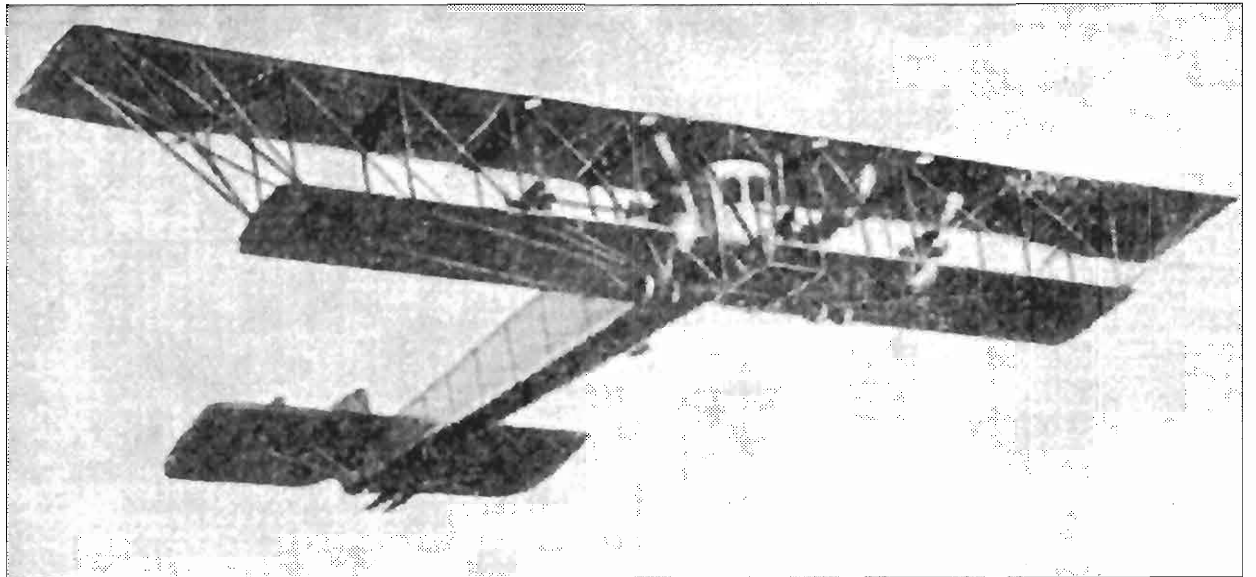
Завантажений літак повільно набирав висоту – за перші 15 хвилин всього 150 метрів. Через півтори години літак був на висоті 600 метрів. Настав ранок. Сікорський двічі виходив на крило до двигунів, спостерігав за кораблем. Видовище було фантастичне – на фоні вранішньої землі величезний корабель з розпростертими жовтими крилами.

Вранці вільні члени екіпажу сіли за накритий білою скатертиною стіл, на якому були овочі, булочки, гаряча кава. Це був перший в світі колективний сніданок в комфортабельному сальоні на борту повітряного корабля.

В половині десятого ранку з'явилась Орша. Посадка пройшла без ускладнень. Закінчився перший етап перелету, що тривав 7 годин. О 14 год. закінчилась заправка пальним, що дуже затягнулась. 20 помічників-добровольців почали розганяти машину. Заревіли двигуни на повну потужність. Машина, повільно набираючи швидкість, покотилась до Дніпра і відірвалась перед самою кручею. Пройшли над Оршею, ледве не торкаючись будинків і викликавши переляк жителів летом чудовиська. Ледь набрали висоту 70 м. Сікорський наказав скинути каністри з водою і маслом. Раптом Панасюк помітив пожежу на правому ближньому двигуні. Тріснула гумова трубка, що подавала пальне в двигун. Сікорський вимкнув двигун, але вогонь вже лизав верхнє крило. Панасюку і Лаврову вдалося з допомогою одягу і вогнегасника погасити полум'я. Вони кожної секунди могли зірватись з крила.

Сікорський розвернув літак і вдало посадив його на житнє поле. Ремонт зайняв менше години, але стартувати було вже пізно. Світлого часу, щоб долетіти до Києва, було не досить. Вирішили ночувати. Зібралось багато людей, що зацікавились небаченою досі машиною. На пілотів дивились, як на небожителів. Допомогли розвернути літак. Опівночі недоречно пішов дощ. О четвертій ранку вирішили вилітати. Дощ перестав, але поле було мокре і темні хмари закрили все небо. Сікорський вдало відірвав літак від землі. Знову почався дощ. Протягом майже трьох годин летіли за приладами. Це було теж вперше в світі. Коли літак став легшим від випрацьованого бензину, Сікорський підняв його за хмари на висоту 1100 м. Тут сяяло сонце і картина була дивовижна. Сікорський вийшов на місток. Гігантський повітряний корабель плив серед хмар. Пройшло дві години лету над хмарами. Лавров сповістив, що до Києва, згідно розрахунків, залишилось 8 км. Сікорський почав зниження. Знову ввійшли в суцільне хмарне молоко, але через кілька хвилин літак вийшов з-під хмар – і прямо перед ним розкрилась фантастично красива панорама Києва.

Пізніше американський худож-ник Джеймс Дітц зобразив мить появи літака у небі Києва

Літак „Ілля Муромець" в небі

на картині „Прорив над Києвом", яка зберігається у Вашінґтоні.

„Ілля Муромець" пролетів над рідним домом І. Сікорського, і привітно помахавши крилами, приземлився на Куренівському аеродромі. Екіпажеві була організована тепла зустріч з врученням нагород і схвильованими промовами і поздоровленнями. Протягом десяти днів „Ілля Муромець" літав з бажаючими над Києвом.

Зворотний переліт 12 липня 1914 року з Києва в Петербурґ пройшов за 14 год. 38 хв. Літаку присвоїли назву „Ілля Муромець Київський".

Почалась війна і, як завжди, їй була потрібна передова техніка. 75 літаків „Ілля Муромець" було збудовано для „Ескадри повітряних кораблів", яку очолив генерал М. Шидловський. Літаки І. Сікорського були переобладнані під бомбардувальники, на яких, крім бомб, встановлювалось до 8 кулеметів. Вони зробили сотні бойових вилетів і тільки один літак був збитий і два пошкоджено. Сікорський був єдиним в світі авіоконструктором, що безпосередньо вилітав на фронт, навчав екіпажі і на здобутому в бойових діях досвіді удосконалював свої літаки. Сікорський створює легкі винищувачі, морський розвідник, двомоторний винищувач-бомбардувальник, штурмовик, тобто всі типи бойових літаків.

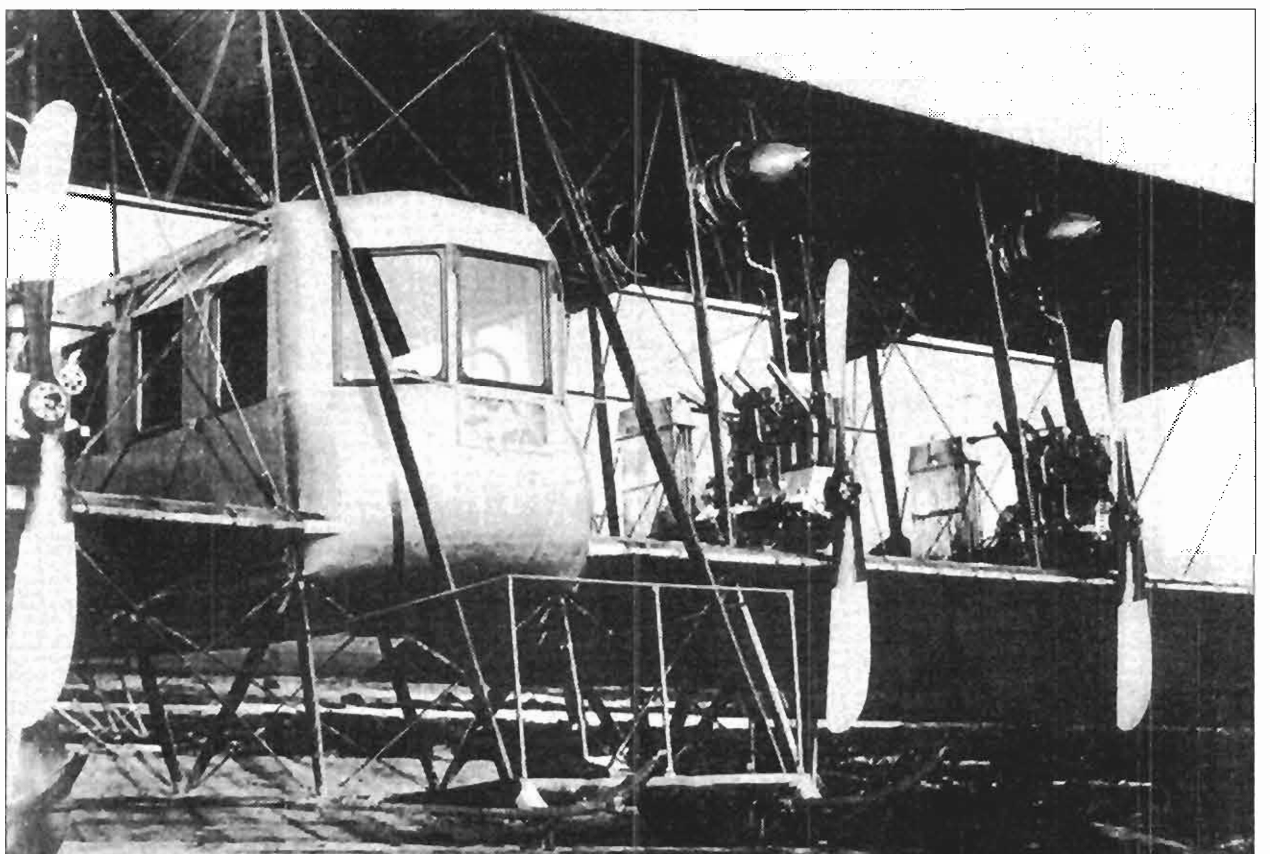
Друга сфера творчої авіяційної діяльности розпочалась в США, куди він змушений був еміґрувати в 1918 році в результаті більшовицької революції. Пройшов випробування в неймовірній фінансовій скруті і почав будівництво літаючих човнів – амфібій, де забезпечувався особливо високий комфорт для пасажирів. Літаки-амфібії Сікорського в двадцяті-тридцяті роки відкрили перші в світі пасажирські перевезення через Тихий і Атлантичний океани. Сікорський теж не був позбавлений відомої риси російських винахідників, котрі ніколи не довіряли своїй конструкції і намагались зробити її якомога міцнішою. Та завдяки вихованєму з дитинства художньому смаку і глибокій внутрішній культурі, Сікорський робив свої машини неперевершено зручними для людей.

Сікорського називали генієм інтуїції. Відчувши інтуїтивно, що настав час повернутись до своєї першої мрії, Сікорський відкриває третю сторінку своєї долі, приступивши в 1939 році до конструювання вертолетів. Він започаткував в США індустрію вертолетобудування. Завдяки Сікорському, армія США була єдиною в Другій світовій війні, що використовувала вертолети. Але найбільше застосування вертолети знайшли в мирних цілях людської діяльности та аварійно-рятувальних роботах. В 1967 році, приймаючи найпрестижнішу нагороду імені братів Райт, І. Сікорський з гордістю сказав, що його вертолети на той час врятували 200 тис. людських життів. Теплими словами згадав він вертолети в своєму останньому листі, продиктованому напередодні смерти, що сталася 26 жовтня 1972 року.

Варта окремого дослідження духовність Сікорського, який був глибоко віруючою людиною і написав кілька філософських книг на релігійні теми.

І. Сікорський належить всьому світові, але його талант, перші мрії про польоти, навіяні розповідями матері, перші літаки, що піднялись в повітря, та спроби збудувати вертолет, народжені в Києві. Тому Україна повинна б надати належне одному з своїх геніяльних синів, надавши міжнародному летовищу його ім'я.

Фото: архів І. Сікорського

Загальний вигляд літака „Ілля Муромець Київський"

УКРАЇНА І СВІТ

Літо в Баварії для дітей-сиріт

Вже вчетверте Пласт України та Пласт в Німеччині, у співпраці з Червоним Хрестом Баварії, організовують поїздки українських дітей з малозабезпечених сімей та дітей-сиріт на відпочинок. Протягом червня на оселі баварського Червоного Хреста, що в селищі Дайзенгофен (околиця Мюнхену), відбувся оздоровчо-відпочинковий дитячий табір, у якому взяли участь 24 хлопчиків і дівчат з Дніпропетровська, Харкова, Луганська, Рівного, Івано-Франківська, Полтави та Кіровограду. До послуг юних українців були два басейни, ігрові споруди, шість тенісних столів, гойдалки, велика актова зала, ігрові кімнати. Всі витрати взяв на себе баварський Червоний Хрест. За таборування відповідали кваліфіковані виховники-пластуни, та й сама програма була побудована за пластовою методикою.

Під час перебування в Німеччині запам'ятались дітям екскурсія до Мюнхену, особливо - до зоопарку, відвідання водного центру, музей „BMW", палац баварських королів та багато інших історичних місць, на які так багата ця земля. Була також тижнева поїздка в Альпи, де на мандрівників чекали подорож до озера, прогулянки в містечках, сходження на вершини - все це збагатило враження юних українців про світ. Слід згадати також надзвичайно приємний вечір, який організував на своїй оселі для дітей Р. Бурхарт, голова Червоного Хреста Баварії.

На завершення свого перебування в Німеччині діти відвідали Олімпійський центр у Мюнхені, який було збудовано до Мюнхенської олімпіади 1972 року. Цікавий він ще й тим, що окрім головної арени величних олімпійських баталій є ще й домашнім стадіоном знаної у світі мюнхенської „Баварії".

За останні чотири роки табір в Дайзенгофені відвідало понад 140 дітей з усіх куточків України - від Криму до Львова. Це стало можливим завдяки тісній співпраці пластунів України з Червоним Хрестом Баварії. У серпні Пласт України організовує ще одну поїздку дітей на оздоровлення.

Ростислав Мартинюк

Пластуни в Альпах

Українські діти на оселі Червоного Хреста Баварії.

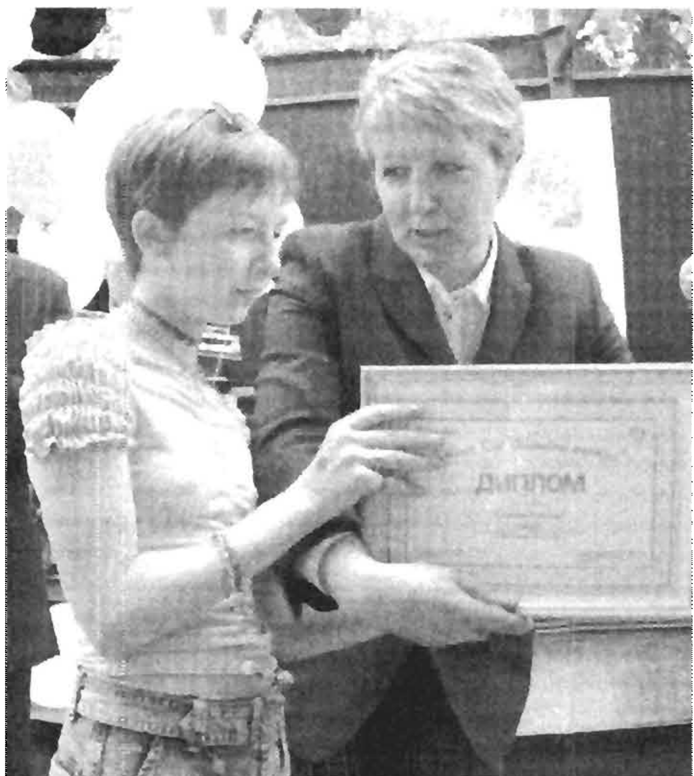
Презентація фотоальбому „Василь Кричевський"

КИЇВ. - 5 червня в Національній академії образотворчого мистецтва відбулась презентація альбому В. Рубана „Василь Кричевський". Провадив представленням цього розкішного і коштовного видання Іван Драч. Промовляли В. Рубан, Л. Андрієвський (художник і видавець альбому), В. Перевальський (відповідальний секретар Національної спілки художників України), Лариса Скорик, Дмитро Степовик, Ігор Ліховий, О. Криволапов (завідувач катедри мистецтвознавства академії), Ніна Саєнко (подарувала свій альбом про батька) та інші. Серед численних гостей - Софія Скрипник, Василь Лопата.

За частуванням було цікаво спілкуватися, адже зійшлися давні знайомі, друзі.

Дмитро Макаров,
заступник директора Музею історії Києва

Фотопанорама: літо в Україні

КИЇВ —Міжнародна платіжна система „Visa International" – один із офіційних спонзорів Олімпійських ігор – підготувала програму для молодих художників з різних країн світу. На конкурс надійшло понад 2 тис. робіт з усіх областей України. На фото: членка Національного Олимпійського Комітету України, чемпіонка Олімпійських ігор Людмила Коломієць 1 липня у Києві вручає переможниці всеукраїнського конкурсу дитячого малюнка, 12-річній Сніжані Кольшун з селища Лугова Дніпропетровської області, диплом переможця і подарунок – квиток на Олімпійські ігри. На Олімпіяду Сніжана поїде у супроводі батька.

Фото: УНІАН

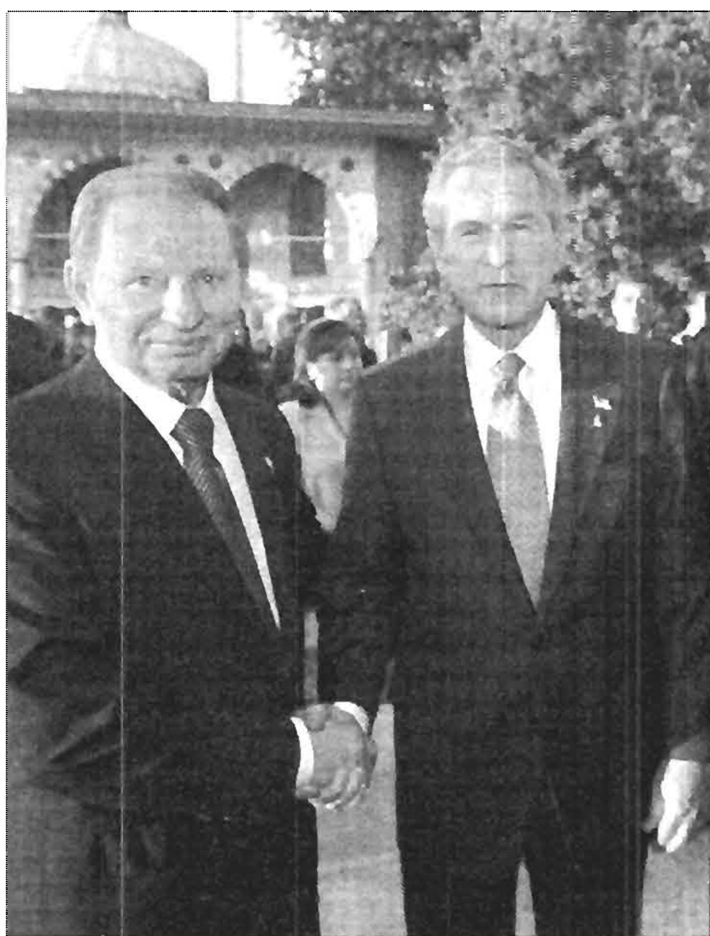

ЧЕРНІГІВ. – 27 червня під час робочої поїздки до Чернігівської області Президент України Леонід Кучма зустрівся з Президентом Російської Федерації Володимиром Путіним та Президентом Республіки Білорусь Олександром Лукашенком. Вони взяли участь у Міжнародному молодіжному фестивалі „Дружба-2004". Зворушливим було відвідання Спасо-Преображенського монастиря, де президенти запалили у церкві свічки на знак прилучення до спільноти віруючих. Чи не є ознакою часу, що два колишніх офіцери КҐБ і колишній секретар партійного комітету великого ракетобудівного об'єднання, які ще так недавно утверджували безбожництво, прийшли зі свічками до храму? *Фото: АПУ*

КИЇВ. – „Партія „Українська національна асамблея" заявляє про підтримку лідера „Нашої України" Віктора Ющенка як єдиного кандидата в президента України" - оголосив 26 червня провідник цієї крайньо правої партії Едуард Коваленко під час віча в Києві з нагоди 14-ої річниці УНА-УНСО. Цього року вперше УНА отримала права провести віче в Києві, що викликало підозри, чому саме тепер. Учасники акції тримали в руках червоно-сині прапори УНА, прапори з хрестами і надписом „SS", нагадуючи символіку фашистів. На акції були присутні близько 350 молодих учасників і не більше десятка сторонніх спостерігачів. На віче відгукнулися представники Бльоку Ю. Тимошенко і „Нашої України". „УНА Коваленко є однією з частин розколотої організації і не має відношення до УНА-УНСО," - сказав народний депутат Андрій Шкіл (Бльок Ю. Тимошенко), голова УНА-УНСО. „УНА Коваленка діє за сценарієм „Медведчукучми", – сказав він, „щоб знищити В. Ющенка". Бльок В. Ющенка неодноразово відмежовувався від заяв УНА Коваленка, відзначаючи, що висловлювання „голови УНА" Едуарда Коваленка „на підтримку кандидата в президенти Віктора Ющенка" – політична провокація, замовлена опонентами В. Ющенка з метою його дискредитації в очах виборців. На фото: члени УНА Коваленка маршують по Хрещатику.

Фото: УНІАН

СТАМБУЛ, Туреччина. – Президент України Леонід Кучма (ліворуч) 28 червня з Президентом США Джорджем Бушем, мол. перед початком засідання комісії „Україна – НАТО". Провідник „Нашої України" Віктор Ющенко назвав запрошення Леоніди Кучми на зустріч членів НАТО „амнестією" Заходу українській владі. Але на відповідь, 2 липня заступник державного секретаря СШ, колишній посол США в Україні Стівен Пайфер відкинув це твердження: „Про це не може йти мова. ... Президент Джордж Буш провів коротку зустріч як частину багатосторонніх зустрічей, де він підкреслив необхідність чесних виборів в Україні".

Фото: УНІАН

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Батько і син – видатні поети

До 60-річчя смерти Олександра Олеся і Олега Ольжича

До найвидатніших українських поетів XX століття належать Олександер Олесь (справжне прізвище – Кандиба) (1878-1944) і його син Олег Ольжич (1907-1944).

Олександер Олесь народився на хуторі Кандиби біля Білопілля на Сумщині, в досить заможній, національно свідомій українській родині. Після школи закінчив Харківський ветеринарний інститут і працював за своїм фахом у місцевому земстві. Літературною діяльністю почав займатися ще з 1903 року. Але аж в році народження сина Олега (1907), йому вдалося видати першу збірку поезій – „З журбою радість обнялась". Вона відразу поставила автора на помітне місце серед українських поетів.

Від 1911 року Олександер Олесь живе в Києві, співпрацює з редакціями „Літературно-Наукового Вістника" й журналу „Лан". Під час українських національно-визвольних змагань 1917-20 років усім серцем приєднався до цього руху. Після поразки змагань змушений податися в еміґрацію: жив у Будапешті, Відні, а від 1924 року, – у Празі, де в 1944 році помер і на Празькому цвинтарі був похоронений. Його поезія, окрім лірично-побутових мотивів, несла також непоборимий дух патріотизму. Олесь видає цілий ряд інших поетичних творів, в тому числі його переклади з інших мов.

Це була велика індивідуальність в українській літературі, бо який би вірш поета не взяти, читач мимоволі опиняється в полоні його образів і думок.

Син Олександра Олеся, Олег Кандиба-Ольжич, народився в Житомирі. Середню освіту здобув у Чехії, в 1929 році закінчив Карлів університет у Празі, тоді ж вступив в члени ОУН. Працював в археологічному відділі чеського Національного музею, водночас займався публіцистикою і писав поезії. Кожну вільну нагоду використовував на подорожі в Західню Україну і Польщу, поглиблюючи свої знання з археології і нав'язуючи тісні контакти з провідними українськими діячами. В половині 30-их років виїжджає до США, викладає в Гарвардському університеті, допомагає в Америці заснувати Український Народний Інститут.

На переломі 1938-го і 1939 років, з доручення Проводу ОУН, брав участь у подіях на Закарпатті. Вибух Другої світової війни сприйняв О. Ольжич з великою надією, що вона допоможе розв'язати українську проблему. У червні 1941 року Олег Ольжич стає одним з провідників Похідних груп ОУН в Україну. У Києві допомагає організувати редакцію часопису „Українське Слово", редактором якого став Іван Рогач, та літературний часопис „Літаври", який редаґувала відома українська націоналістка і письменниця Олена Теліга. Олег Ольжич відзначався глибиною політичної аналізи і далекоглядністю. Яскраво він виявив свої погляди на Почаївській конференції ОУН у травні 1942 року, де гостро засудив обидва окупаційні режими України – гітлерівський і сталінський.

Свої праці з археології друкував українською, чеською, англійською та німецькою мовами.

Мені пощастило прочитати збірки „Рінь" (1936), „Вежі" (1940) і посмертно видану книжечку „Підзамче" (1946). З його поезій б'є величезна сила небуденної людини, що без страху і сумніву змагається до великої мети. Говорити про життя і творчість О. Ольжича – означає говорити про нуртування справжнього революційного духу. Головна мета його поезії – повернути повноцінність нації і дати їй в руки лицарський стяг, за яким вона повинна прямувати до повної перемоги:

Державу не твориться в будучині,
Держава будується нині.
Це люди на сталь перекуті в огні,
Це люди, як брили камінні.

Отже, на долю сучасного українця повинен зійти той великий дух О. Ольжича, повинен допомогти очиститися від усіх залишків рабства і неволі...

23 травня 1944 року ґестапо заарештувало Олега Ольжича-Кандибу у Львові і негайно запроторило у концентраційний табір Саксенгавзен, де його фашисти закатували 10 червня того року.

Ярослав Стех

Доля чоловічого хору „Ватра"

На часті запити багатьох осіб до нашого читача Івана Совірки, що трапилося з чоловічим хором „Ватра" у Ворені, він надіслав для зацікавлених відповідь, котру друкуємо нижче.

За старанням Українського культурного центру у Ворені, 27 березня 1989 року, був організований чоловічий хор під назвою „Ватра". На установчі збори хору прибуло приблизно 50 охочих, з добрими голосами, співаків. На зборах також був присутній добре відомий дітройтській громаді музиколог Кирило Цепенда, який довгі роки був диригентом хорів в Европі і місцевого хору „Трембіта". Він погодився на деякий час диригувати хором „Ватра". Головою хору був вибраний Ярослав Дужий, великий любитель хорового мистецтва, якого хористи добре знали і поважали за його участь у громадській праці.

Головною ціллю хору було служіння українській громаді при влаштуванні різних імпрез, а передусім тих, що їх організував Культурний центр або інші загально-українські організації метрополітального Дітройту.

Другим диригентом хору „Ватра" в 1990 році став новоприбулий з України, заслужений музиколог Володимир Щесюк. Його праця з хором „Ватра" скоро увінчалася високими осягами і признанням від нашої громади. Отож хор „Ватра" протягом десяти років брав участь в різних імпрезах, які відбувалися в Дітройті. Хор щорічно виступав на новорічній зустрічі членів-уділовців Українського культурного центру, співав у церквах Святу Літургію, виступав на концертах в пошані Тараса Шевченка, на 40-ліття смерти командира УПА генерала Романа Шухевича (Тараса Чупринки) в Канаді, і два рази, завдяки знайомствам і заслугам маєстра В. Щесюка, перед вибраною американською публікою.

Проте, як і в багатьох інших еміграційних організаціях, приходить перше до великого розквіту, а згодом до повільного відходу до забуття. Члени хору „Ватра" були старші віком і не всі могли дальше брати участь у пробах і виступах, а молодшої зміни не було. Одначе найбільшою причиною занепаду існування хору „Ватра" стала заява голови хору Ярослава Дужого, який оголосив, що з огляду на здоров'я він не може бути далі головою. На чергових засіданнях, що його скликала управа хору, новим головою було вибрано Романа Андрушкова, на один рік, щоб ще докладніше розглянути дальшу можливість існування хору. Одначе всі старання не увінчалися успіхом і тому 4 березня 2003 року по довших нарадах члени хору рішили припинити свою діяльність і подали цю інформацію до відома Українського культурного центру.

Іван Совірка,
секретар

Українці на етнофестивалі у Сербії

Біля українського стенду на фестивалі

НОВИ САД, Сербія. – 19 червня відбувся етнофестиваль кухні і музики національностей Воєводини (Автономний край Воєводина, Сербія). Організаторами заходу були Американська фундація розвитку „ADF" та представники національних меншин краю.

У спільному концерті взяли участь понад 50 ансамблів та самодіяльних колективів, що представляли 13 національностей. Від української громади виступили члени культурно-мистецького товариства ім. Івана Сенюка з міста Кули та Товариства плекання української культури „Коломийка" з міста Сремська Мітровиця. Для свого стенду українці приготували пироги та тертюх, котрі мали великий попит на фестивалі.

Головний координатор заходу зауважив, що поруч з українцями не можна нічого продати. Це жарт, але український стенд приваблював до себе численних відвідувачів.

26 червня у Сремській Митровиці було відзначено 25 років з часу заснування фолкльорного ансамблю „Коломийка".

На святі з допомогою представництва автомобільного заводу „АвтоЗАЗ" із Запоріжжя було підготовлено виставку творів мисткині з України Ніни Косаревої та виставку творів місцевих художників українського походження – Соні Ардан, Данієла Бабича, Віктора Зубка, Жани Ерделі, Дарка Ляховича.

Концерт фолкльорного ансамблю „Коломийка" відбувся у міському театрі. Гостями урочистостей були засновники „Коломийки" Михайло Ляхович з дружиною, які спеціяльно прибули з Канади.

Мирослав Гочак

Київські екслібриси поета Богдана Бойчука

ЧИКАҐО. – 23 травня в Українському інституті модерного мистецтва (УІММ) гостював поет Богдан Бойчук. Прихильники поезії мали нагоду послухати найновіші, ще не друковані вірші Б. Бойчука з нової збірки „Київські екслібриси". Цікавий і вичерпний огляд поезії Б. Бойчука подав поет Богдан Рубчак. Він зосередився на мотивах, що проходять крізь поезію Б. Бойчука, зокрема мотив духового дозрівання, кульмінацією якого є поема „Подорож з учителем". Мотив жінки і кохання – ліричного та фізичного – часто віддзеркалює циклічність природи і життя. І ось сам Б. Бойчук, який народився в Україні, але прожив більшу частину життя в Америці, повернувся тепер до Києва, щоб завершити такий цикл у свому житті. Він згадав про це у вступному слові до „Екслібрисів". Поезії цієї збірки Б. Бойчука – це короткі поетичні образки Києва, сповнені лірики, гумору та іронії. Б. Бойчук вміло поєднує історію і сучасність міста, підкреслюючи, що немає між ними безодні. Метро стає засобом для подорожі в часі і у ньому зустрічає поет дівчину з минулого (вірш „Метро").

Аскольдова могила викликає образи тих, що загинули під Крутами. У екслібрисах оживають постаті художника М. Врубеля, поета Т. Осьмачки, філософа Г. Сковороди. Іноді поет „викидає" нас в прозаїчне сучасне – у Києві можна випити дешевого пива і з'їсти піцу. У поетичному Києві Б . Бойчука усе можливе. „Київські екслібриси" – це маґічний простір, у якому співіснують люди, архітектура, краєвиди й епохи. Кожний екслібрис – це мініятюрний краєвид міста, фільтрований через уяву і почуттєвість поета.

Літературна біографія Б. Бойчука віддзеркалює широкий діяпазон його зацікавлень. Він передовсім – поет-модерніст, співзасновник поетичного гуртка „Нюйоркська група", до якого пристало багато знаних сьогодні поетів – Емма Андієвська, Віра Вовк, Богдан Рубчак, Юрій Тарнавський та інші. Б. Бойчук і Б. Рубчак – співавтори антології діяспорної поезії „Координати", що стала власне координатом для усіх серйозних дослідників діяспорної літератури. Крім того, Б. Бойчук перекладає з англійської на українську мову. Ось і недавно вийшла двомовна книжка поезій Стенлі Кюніца „Творець відображень". Б. Бойчук працює і в прозі. Два роки тому появився в Києві роман Б. Бойчука „Дві жінки Альберта", в якому читачі знайдуть і любовний трикутник, і метафізичні питання. І ще для доповнення своєї літературної біографії Б. Бойчук пропонує читачеві книгу своїх спогадів під заголовком „Спомини в біографії".

Анна Богонюк-Ґоляш

Богдан Бойчук і Анна Богонюк-Ґоляш

Зліва: Богдан Бойчук, письменниця Ірина Забитко, Богдан Рубчак

Метро

Необачно
я спустився у метро
і втратив відчуття
часу і місця.

Товпи людей, мов повінь,
несли мене з одного поїзда
до другого,
і я не міг добратися
назад.

На щастя
в Провідну неділю
я зустрів вродливу дівчину,
яка померла
в тридцять третім році.

Тепер вона живе в метро,
і запросила мене
жити з нею.

2003 р.

Аскольдова могила

Ти посідав колись
почесне місце, Аскольде,
осталися по тобі:
клаптик споминів
та невеличке місце
на Угорській.

До тебе ще
добрались триста хлопців
із-під Крут
і туляться, мов сироти.

Їх, як і тебе, убили.

Земля приймає всіх.
Історія, мов матір,
прикриває забуттям.

2003 р.

Навколо Кирилівської церкви

Врубель позаганяв своїх святих
і янголів
на балкон у церкві, і там вони
тремтять ще досі,
боячися за своє життя.

А сам він бігав по Кирилівці
й ловив за хвости чортів,
щоб затягнути їх на свої полотна.

Йому помагав у тому
Тодось Осьмачка, але недовго,
бо втратив довір'я
до людей і бісів.

2003 р.

Сковорода на Подолі

Ти справжній
на цьому місці –
в завеликих черевиках
і з торбиною без хліба.

Ти непотрібний
в цьому місті,
як і я.

Але це несутнє.
Бо ти живеш над нами,
де речі мають зміст,
а люди ласку Божу.

2003 р.

НОВІ ВИДАННЯ

Антологія сучасної української поезії

Цього року до Дня слов'янської писемности та культури в Москві у серії „Слов'янська поезія XX—XXI. З віку у вік" вийшов чи не найсолідніший за обсягом том – „Українська поезія". Видання насамперед цінне тим, що за своєю тематикою є рідкісним у постсовєтській Росії, та й російський читач має нечітке уявлення про літературне й загальнокультурне життя в нових незалежних державах, яке до того ж формується під впливом коротких, далеких від системности повідомлень у засобах масової інформації, в основному соціяльно-політичної тематики.

Вісімсотсторінкову ошатну книгу з паралельними українськими та російськими текстами, яка хронологічно охоплює другу половину XX та початок XXI століття, видало, за підтримки Міністерства культури Російської Федерації та сприянням Російського Державного театрального агентства, московське видавництво „Пранат".

Сприяли цій справі підготовці збірки також Національна Спілка письменників України, Бібліотека української літератури в Москві, видавництво „Русская семья" (Москва) та письменник, доктор філософії Ігор Качуровський (Мюнхен, Німеччина). Упорядник книги, автор передмови та приміток — поет та перекладач Віталій Крикуненко.

Читача збірки чекають чимало цікавих відкриттів. Одне з них упорядник називає геопоетичним: російській аудиторії вперше представлено творчість поетів української діяспори. Канада й США, Бельгія й Австралія, Німеччина й Словаччина, Бразилія й Польща, Румунія й Росія... — така сьогодні географія творення української поезії. В еміграції зформувались такі яскраві майстри слова, як Василь Барка, Олег Зуєвський, Емма Андієвська, Богдан Бойчук, Богдан Рубчак, Віра Вовк, Юрій Тарнавський, Роман Бабовал та інші. Серед них незвичністю долі й творчих пошуків виділяється українська поетеса німецько-норвезько-ірландського походження, американка у кількох поколіннях Патриція Килина.

Більшість з цих поетів до початку 90-их років XX століття вважалися представниками „буржуазно-націоналістичної", літератури, а тому були заборонені й майже невідомі читачам в самій Україні.

На сторінках збірки російський читач вперше зможе ознайомитися з творчістю українських поетів, шо мешкають у Російській Федерації: це Генадій Турков з Хабаровська, В'ячеслав Шевченко з Єсентуків, Арсентій Струк з Калуги, Юлія Ільїна, Іван Шишов та Віталій Крикуненко з Москви.

Уперше російська читацька авдиторія відкриє для себе імена багатьох поетів української „невільницької музи" – Василя Стуса, Ігоря Калинця, Івана Світличного, Тараса Мельничука, Михайла Осадчого, Степана Сапеляка, Василя Рубана, Григорія Чубая, найвидатніших представників „Київської школи" — Василя Голобородька, Віктора Кордуна, Миколи Воробйова та багатьох інших...

Наприкінці 1980-их – початку 1990-их років минулого століття відроджується традиція українського авангардизму, яка представлена на сторінках збірки літературними групами „Бу-Ба-Бу" (Юрій Андрухович, Олександр Ірванець, Віктор Неборак), „Нова дегенерація" (Степан Процюк, Іван Андрусяк, Іван Ципердюк), Володимиром Цибульком та іншими поетами.

Ренесанс формотворчих пошуків, який яскраво проявився в українській поезії 1920-их років, продовжується і в творчості поетів-дев'ятдесятників і так званих постдесятників (Василь Махно, Мар'яна Савка, Максим Розумний, Олег Гуцуляк, Роман Скиба, Сергій Жадан, Ігор Бондар-Терещенко...)

Родючий ґрунт традиції підживлює новаторську творчість представлених у книзі Ірини Жиленко й Бориса Нечерди, Степана Пушика й Дмитра Кременя, Володимира Затулівітра й Анатолія Кичинського, Василя Герасим'юка й Івана Малковича, Оксани Забужко й Наталки Білоцерківець, Василя Сліпчука й Павла Вольвача, Василя Осадчого й Тараса Федюка...

Окрасою антології є поезії майстрів, імена яких вже майже пів століття не сходять з поетичного небосхилу України. Це Василь Симоненко, Ліна Костенко, Микола Вінграновський, Борис Олійник, Іван Драч, Дмитро Павличко, Павло Мовчан.

Російською мовою українські поезії друкуються в антології в перекладах Миколи Котенка, Лева Смирнова, Миколи Переяслова, Світлани Соложенкіної, Андрія Пустогарова та інших майстрів художнього перекладу.

Як пише упорядник видання, „генетичний код сучасної української поезії береже в собі золотий спадок праслов'янських веснянок та щедрівок, „Слова про Ігорів похід" і козацьких дум, витончену культуру українського бароко й глибину філософської лірики Григорія Сковороди, пророчий дух Кобзаря й енциклопедичну багатомірність Івана Франка..." Ці імена знову й знову нагадують, що ми сини свого часу, ми — спадкоємці нетлінних скарбів, які наші пращури почали накопичувати — для майбутнього, для вічности...

Немає сумніву, що вихід антології сучасної української поезії стане непересічною подією у російському літературному житті.

Юрій Безкровний

ПОДОРОЖІ

Незгасна зоря княжого міста Галича

В усі часи давня столиця Галицького та Галицько-Волинського князівств – Галич був хранителем культурних, історичних і, найголовніше, державних традицій українського народу. Ставши, у свій час, продовжувачем державницької традиції Київської Русі, він доніс до нас з глибини віків незнищенні пам'ятки цивілізації рівня світових надбань, гідні української нації.

6 вересня 2003 року в Галичі святкували 750-річчя коронації Данила Галицького. На центральному Майдані Різдва була показана історична інсценізація „Галич – княже місто", в якій центральну ролю зіграв саме король Данило, що приймав символічний поклін від жителів реґіонів колишньої Галицької землі.

Я мав нагоду побувати на місці, де в часи Данила та його княжих попередників і послідовників знаходився осередок міста – княжий дитинець. Місце це розташоване на 5 км південніше від сучасного Галича, на стрімкому правому березі Лукви, де тепер розкинулась східня околиця села Крилос. Зараз тут, в приміщеннях колишніх митрополичих палат (XIX ст.), діє філія Івано-Франківського краєзнавчого музею, що увійшов до складу Національного заповідника „Давній Галич".

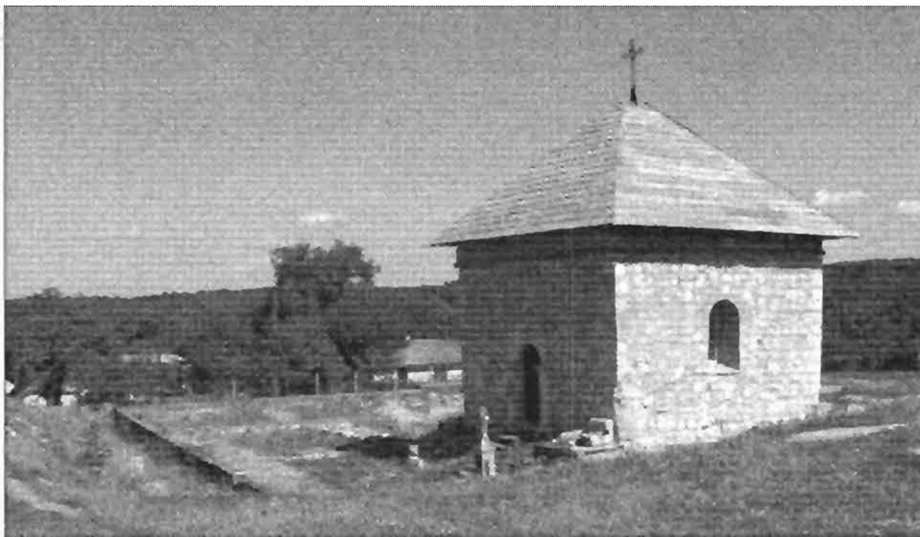
За часів Радянської України совєтська влада проводила цілеспрямовану політику маргіналізації культурного й економічного значення міста, тому Галич, в давнину одне з найбільших міст Европи, тепер налічує ледве 8 тис. мешканців.

Заповідник є культурно-освітнім і науково-дослідним закладом, а його основною метою є збереження, комплектування, вивчення і використання об'єктів матеріяльної і духовної культури давнього Галича та популяризація історичних знань. Територія, на якій розташовані об'єкти заповідника, величезна, адже обіймає близько 80 кв. кілометрів (для порівняння – сучасний Галич це всього 15 кв. км.). До найцінніших пам'яток минулого зараховуються церква св. Пантелеймона в селі Шевченкове (XII ст.), церква Різдва Христового в Галичі (XIV ст.), а також Галичина могила (поховання з X ст.), Княжа криниця, церква Успення Богородиці (XVI ст.) і Митрополичі палати (XIX ст.) – чотири останні об'єкти розташовані в центрі колишнього стольного граду Галичини.

На жаль, не зберігся центральний княжий храм – величезний Успенський собор, який споруджено у середині XII ст. та суттєво перебудовано на початку XIII ст. В 1937 році у його фундаментах український археолог Ярослав Пастернак віднайшов саркофаг з похованням князя Ярослава Осмомисла (1153-1187), який був найімовірнішим фундатором храму. Відкриття, яке збіглося в часі з 750-річчям смерти князя, стало великою подією для українців Галичини, які багатотисячно прибували, щоб вклонитися його останкам. Хоч сьогодні збереглися лише маштабні фундаменти храму, та Успенський собор, проіснувавши до початку XVI ст., не загинув безслідно. У 1584 році нащадок боярського роду Марко Шумлянський біля його фундаментів спорудив білокам'яну Успенську церкву, на будівництво якої використано кам'яні бльоки та пластику зруйнованого собору. Хоч і цей храм був нищений під час турецько-татарської навали 1676 р. та у роки Першої світової війни, але зберігся він до нашого часу. Безпосередньо на фундаментах Успенського собору наприкінці XVI ст. збудовано каплицю св. Василія, на якої стінах також збереглися архітектурні елементи галицької катедри.

Крилоська ікона Богородиці

Каплиця Св. Василія

Єдиною вцілілою перлиною давньогалицької монументальної архітектури XII ст., характерної поєднанням романського та візантійського стилів, є церква св. Пантелеймона, розташована на Виноградній горі біля місця, де річка Лімниця впадає в Дністер (село Шевченкове, 3 км на захід від сучасного Галича). Мурований з тесаного білого пісковика хрестоподібний храм також зазнав змін, адже довгий час належав францисканському конвентові і був перебудований у тринефну базиліку. У 1998 р. церкві повернуто її первісний вигляд.

З половини XII ст. тут був осідок єпископів Київської митрополії, а у 1303 році, за княжіння Данилового онука Юрія Львовича, з'явилася й окрема Галицька митрополія. Пов'язане це було з занепадом Києва після татарської навали 1240 р. й переселенням Київських митрополитів на далеку північ – до Володимира на Клязьмі. Грамоту про піднесення Галицького єпископства до рангу митрополії та вилучення його з-під юрисдикції титулярного Київського митрополита підписали Константинопольський патріярх Атаназій та візантійський імператор Андроник. До складу Галицької митрополії входило 6 епархій. Першим митрополитом був грек Ніфонт (1303-1305).

Однак з існуванням виокремленої, підпорядкованої безпосередньо Константинопольському патріярхові митрополії в Галичі не годилися титулярні Київські митрополити, які остаточно перенеслися до Москви. За їхніми наполяганнями, у 1347 р. Галицьку митрополію було скасовано. Знов митрополича катедра з'явилася в Галичі у 1370 році, з ініціятиви польського короля Казимира III Великого, який тоді вже остаточно заволодів Галичиною (Волинь потрапила під зверхність великих князів литовських, які титулувалися також „князями руськими"). Це відновлення не було тривалим, так що вже наприкінці XIV ст. Галич не тільки втратив рангу митрополії, але й навіть через майже півтора сторіччя не було тут єпископа. Але митрополича традиція Галича тривала, а митрополити, які з половини XV ст. очолювали Православну церкву у Великому князівстві Литовському і Короні Польській, титулувалися як „Київські і Галицькі".

Третє відновлення Галицької митрополії, але підпорядкованої вже не Константинопольському патріярхові, а Папі Римському, відбулося у 1807 році, коли Галичина була в складі Австрії. До 1830 року галицьким митрополитам підпорядковані були й ісповідники „греко-руської" віри в Холмщині і Південному Підляшші, які в роках 1795-1809 також належали Австрії. Зараз в побудованих на початку XIX ст. мурованих „Митрополичих палатах", матеріял на які взято зі зруйнованої церкви св. Іллі (XII-XIII ст.), має свої приміщення згаданий вже історичний музей, а греко-католицькі і православні ієрархи, які в своїй титулятурі вживають найменування „Галицьких", резидують у Львові.

Половина XIII ст. стала початком занепаду міста. Окремі частини літописного Галича або взагалі зникли, або перетворилися в звичайні села. Галич – нев'януча квітка на широких ланах України й незгасима зоря на її нічному небосхилі, яку видно і з Перемишля, і з Холму, і з Дорогичина, палатиме посеред нас, як смолоскип історичної пам'яті.

Юрій Гаврилюк,
Більськ, Польща
Фото автора

СПОРТ

Олімпіяда -2004

КИЇВ – 1 липня на спільному засіданні Організаційного комітету з підготування та участи спортсменів України в Олімпійських і Параолімпійських іграх і виконкому НОК під головуванням прем'єр-міністра, президента Національного олімпійського комітету Віктора Януковича затверджено склад спортивної делегації на Олімпіяду-2004.

До складу делегації увійшли 411 осіб, зокрема 234 спортовці, 147 тренерів, лікарів і масажистів, 18 працівників штабу олімпійської збірної, 10 суддів і 2 запасних спортовців. В Атени за рахунок НОК прибудуть також близько 200 почесних гостей, а загалом українське представництво на Іграх складатиме близько 650 осіб.

Атлети України здобули 237 олімпійських ліцензій і виступатимуть у 27-ми видах спорту. Найбільше олімпійців делеґували Київська область – 67, Запорізька – 22, Дніпропетровська, Донецька і Харківська – по 19. Серед спортових товариств найбільше представлені „Динамо" – 85 спортовців, Збройні Сили – 67 і „Україна" – 57. Серед нинішніх олімпійців 78 мають досвід участі в попередніх Іграх, 22 носять титули чемпіонів, а 39 – призерів світових і европейських першостей.

На Параолімпійських іграх в Атенах Україна буде представлена у дев'яти видах спорту – плаванні, легкій атлетиці, джудо, футболі (гравці з наслідками дитячого церебрального паралічу), волейболі, пауерліфтингу, стрільбі з лука, фехтуванні на візках і настільному тенісі. Усього в Параолімпійських іграх 2004 року виступлять 90 представників України, що відповідає прогнозованим показникам.

26 червня пошта України ввела в обіг нову поштову марку, присвячену XXVIII Олімпіяді в Атенах (художник Кость Лавро). Наклад марки 100 тисяч примірників, номінал – 2.61 гривні.

Теніс

Перемога на юніорському Вімбледоні 6 липня дозволила 17-річній українці Катерині Бондаренко стати першою ракеткою серед юніорів. Українська тенісистка піднялася з 7-го місця на перше. К. Бондаренко стала першою українкою, що очолила список юніорок.

Легка атлетика

На турнірі серії „Супер Ґран-Прі", який відбувся 7 липня у швайцарській Лозанні, українці зуміли завоювати дві бронзові медалі. У бігу на 1500 метрів Іван Гешко фінішував на третій сходинці з результатом 3:33.00. У стрибках у висоту відразу три українки розташувалися у фінальному протоколі одна за одною, а Вікторія Стьопіна розділила третє місце з Гестрі Клоет з ПАР. Обидві стрибнули на 1.95 метра.

Футбол

Починаючи з 1991 року, парляментська газета „Голос України" проводить традиційне опитування журналістів, щоб визначити найкращого футболіста України в сезоні. Учасникам запропонували назвати трійку, на їхню думку, найкращих футболістів у сезоні 2003-2004 років. Леґіонерів в українському чемпіонаті до уваги не брали. У списку згадувалися прізвища 20 гравців. Переможцем став нападник італійського „Міляну" і національної збірної України Андрій Шевченко. Друге місце – в напівоборонця дніпропетровського „Дніпра" і збірної України Руслана Ротаня. Третім став ще один представник національної збірної і донецького „Шахтаря" Анатолій Тимощук.

* * *

Прибутки від Евро-2004 можуть скласти 800 мільйонів долярів. Усі шістнадцять країн-учасниць фінальної стадії змагань одержать по 6 мільйонів долярів, плюс нагороди за перемоги і нічиї в груповому турнірі. За ігри у чвертьфіналах і півфіналах, природно, виплачуються додаткові гроші. УЕФА, що керує европейським футболом, очікує одержати від минулого чемпіонату прибуток у 800 мільйонів долярів, в основному від реклями і продажу прав на телетрансляції. Близько 300 мільйонів з цієї суми піде на погашення витрат самої УЕФА. Ще стільки ж витрачено на організацію турніру. Гроші, що залишилися, будуть розподілені між 52 членами УЕФА відповідно до програми цієї організації з підтримки і розвитку футболу.

Шахи

На чемпіонаті світу із шахів у Тріполі 6 липня відбулася перша партія фіналу. Майкл Адамс (Англія) і Рустам Касимджанов (Узбекистан) зіграли внічию. Переможець змагань зустрінеться у поєдинку за звання чемпіона світу за версією „FIDE" з росіянином Гарі Каспаровим.

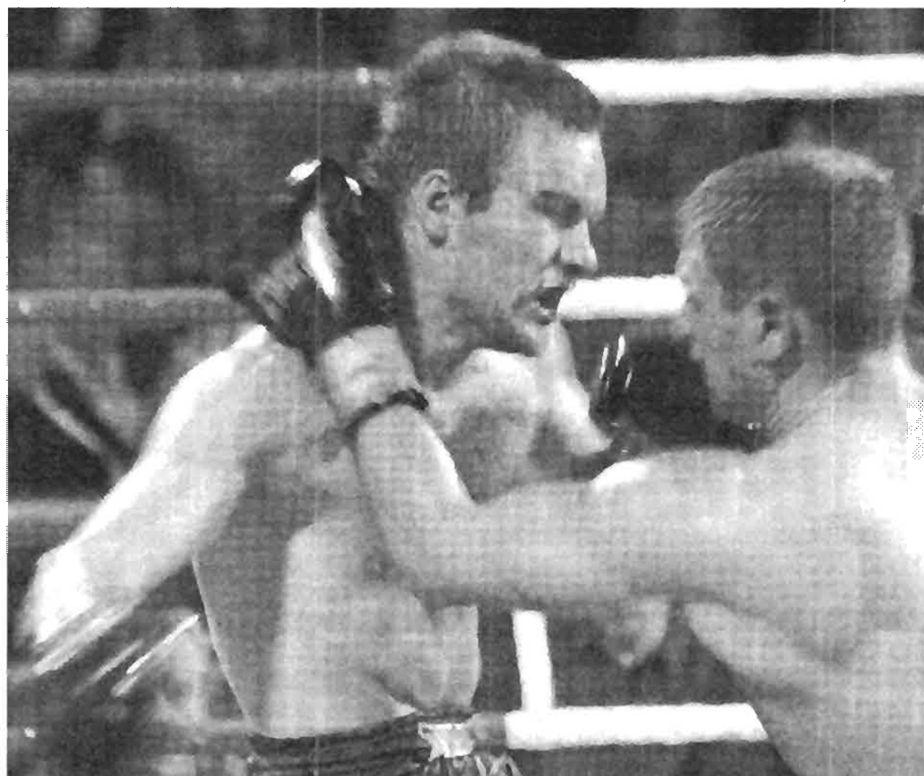
Бокс

КИЇВ. – 6 липня в готелі „Київський" відбувся 42-ий конґрес Всесвітньої боксерської ради („WBC"). Президент „WBC" Госе Сулейман привітав Віталія Кличка, який відкрив конгрес. Потім Хосе Сулейманові піднесли хліб і сіль, після чого він виступив з промовою.

„Зелено-золотавий пояс чемпіона об'єднав 10 континентальних федерацій, які представляють 161 країну світу, – сказав він. – Не можна забувати про те, що титул чемпіона світу з честю завойовували та захищали Мухамед Алі, Майк Тайсон, Ларі Голмс, Джордж Форман, Рейя Леонард, Роберто Дюран, Хуліо Сезар Чавес, Карлос Монзон, Азамату Нельсон, Марвін Гаглер, Ніно Бенвенути, Еміль Ґріфін, Оскар Де Ла Гойя, Томі Гернс, Вільфредо Гомез, Ленокс Льюїс, Ерік Моралес, Костянтин Цзю і Віталій Кличко". Хосе Сулейман заявив, що йому вдалося досягти компромісу в переговорах із Ґраціано Рокіджані і його адвокатами щодо проблем „WBC".

На зустрічі в Києві вісім регональних боксерських організацій домовилися про створення нової всесвітньої організації під назвою Федеративна боксерська рада („Federated Council of Boxing"). Ці реґіональні організації, найбільш впливовою з яких є Европейський боксерський союз („EBU"), раніше завжди були пов'язані з „WBC". Передбачається, що нова організація буде зареєстрована на наступному тижні у Швайцарії.

Поки незрозуміло, яке відношення це несподіване утворення буде мати до „WBC", що перебуває на грані краху після програшу судової справи за позовом німецького боксера Ґраціано Рокіджані. Як з'ясувалося 7 липня, попереднє повідомлення про досягнення угоди між „WBC" і Рокіджані виявилося трохи передчасним: сторонам вдалося лише досягти попередньої домовленості про те, що Рокіджані і президент „WBC" Госе Сулейман зустрінуться у Франкфурті, де обговорять умови можливої мирної угоди.

30 червня у Львові відбувся турнір з професійного боксу, в якому взяли участь боксери з Росії, України і Білорусі. Перемогли Юрій Золотов, Володимир Лепський, Віктор Плотников, Роман Джуман і Віталій Григор'єв. На фото: Юрій Золотов (Львів), праворуч, завдає удару москвичеві Сергієві Земневичу. *Фото: УНІАН*

• КУПІВЛЯ-ПРОДАЖ •

• ПРАЦЯ •

КАТАЛОГ КНИЖОК ВИПРОДАЖ

Автор і назва	Ціна в долярах
Бузиновський, Вячеслав. „Пригоди запорозьких скитальців". Повість та оповідання. Київ, видавництво „Дніпро", 1993 р. Тв. обкл. стр. 382	11.00
Ващик, Петро. Зоряні вітрила. Поезії. Рівне-Коннектикат, 2001р. Укр.-англ. мова. М. обкл., стор. 72.	6.00
Винниченко, Ігор. „Україна 1920-1980-их". Депортації, заслання, вислання. Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 125.	3.50
Голод, Марія-Анна. „Янгол у наймах". Старосвітські легенди. Київ, видавництво „Рада", 1995 р., стор. 77.	2.50
Горлач, Степан. „Хрестини незалежности". Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 190.	6.00
Горохович, Антоніна. „Батьки і діти". Вінніпег-Торонто, 1990 р. Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада, стор. 176.	8.00
Знаки. 155 стародавніх українських вишивок. Видавництво „Соняшник", Київ, 1992 р. Великий формат. М. обкл. Стор. 72.	8.00
Кацавець Г. і Паламар Л. „Мова ділових паперів". Навчальний посібник для студентів. Київ, „Либідь", 1994 р., стор. 208.	5.00
Касетка: Козацькі пісні у виконанні Петра Мамая. Благослови нас, мати Україно!	8.00
Сверстюк, Євген. Блудні сини України. Літературно-критичні статті і виступи автора, присвячених відродженню духовности й морально-естетичним проблемам. Київ, 1993 р. Тв. обкл. Стор. 255.	10.00
Чос Володимир. Реальна власність. Усмішки. Гумор, сатира, сарказм висвітлює сучасне життя в Україні і спонукає читача до роздумів. Черкаси „Відлуння-плюс", 2000 р. М. обкл. Стор. 56.	2.50

Ціни подані з пересилкою. Мешканці Нью-Джерзі повинні заплатити 6% стейтового податку.

Адреса:
SVOBODA, BOOKSTORE
2200 Route 10 West, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

У СВ. П. РОМАНА БАЛАБАНА

Після короткої недуги, в середу, 14 квітня 2004 р. Б. у місті Голивуді, Фла., на 83-му році життя, з волі Всевишнього відійшов у вічність бл. п. Роман Балабан. Залишив у великому смутку сина Бориса, невістку Марійку, внучку Петрусю і дочку Ірину, зятя Тері, внуків Дастина і Христофора.

Похоронні Богослужіння відправив о. Іван Чировський, парох греко-католицької церкви св. Успіння Богородиці в Маямі. Панахида відбулася 16 квітня 2004 р. в похоронному заведенні Van Orsdel в присутності близької родини і великої кількості приятелів Покійного. На закінчення Панахиди приятель Антін Угляр включив пісню „Чуєш, брате мій...“

В суботу, 17 квітня, в храмі святого Успіння Богородиці о. Іван Чировський відправив похоронні Богослуження із Святою Літургією. Велика кількість присутніх попрощали бл. п. Романа Балабана на вічний спочинок біля дружини бл. п. Лідії, на цвинтарі в місті Торонто, Канада.

В залі греко-католицької церкви св. Успіння Богородиці присутні висловили співчуття родині Покійного. Отець Віктор Полярний з парафії святого Миколая УПЦКП в Купер Сити розказав про заслуги Покійного.

„Із найближчої родини прощальне слово сказала Наталя Голик: „Покійний Роман Балабан був братом моєї бабці. Народився 8 листопада 1921 р. в селі Малий Ходачків на Тернопільщині. В три роки померла його мама, батько повернувся із Сибіру і помер. Коли Романові було 12 років він поїхав до Тернополя заробляти на прожиття. Мав здібність до науки, але треба було працювати, щоб вижити. Молодий Роман був активним серед українського населення Тернопільщини.

Друга світова війна змінила всі пляни. Будучи ще в таборах Німеччини, досконало вивчив англійську мову. Переїхав до Канади, де тяжко працював на лісоповалах. Одружився з Лідою Врецьоною. В Канаді активно працював на патріотичній ниві. В Торонто належав до „Ліги Визволення України“. Був одним із засновників часопису „Гомін України“.

На початку 70-их років бл. п. Ліда і Роман Балабани з дочкою і сином переселилися до Фльориди. Родина Балабанів була одною із засновників Українського культурного центру в Голивуді. Ліда і Роман завжди були активними і провідними учасниками в усіх українських імпрезах, які відбувалися в Південно-Східній Фльориді.

По 50-ох роках відбулася зустріч Романа з родиною на рідній землі. Скільки емоцій було, неможливо передати в словах і описати. Це треба пережити. При його присутності були споруджені пам'ятники батькові і мамі.

Покійний вислав унікальну бібліотеку, шедеври до школи у місцевості Малий Ходачків. В цьому йому допомагала Мирослава Копачинська, яка одержала подяки від мешканців села і школи. Знаю, що була в нього мрія, ще раз побувати на рідній землі, але не судилося. Тож нехай американська земля буде йому легкою!“

Про заслуги бл. п. Романа Балабана розповідали: о. Іван Чировський, п. Ірина Біляк-Туртяк, п. Уляна Романів, п. Ковальчук, п. Дана Васькевич, п. Антін Угляр, п. Юрій Підбрежний.

Разом з Вами дорогі читачі, друзі, близькі і далекі, я також хочу згадати вельми скромну і чутливу людину. Останніх чотири роки я була поруч з бл. п. Романом Балабаном. Цей несподіваний відхід засмутив рідних, знайомих і багатьох друзів. Сам поїхав до лікарні. Вранці плянував повернутися додому. Коли син, невістка і я прийшли до нього, він жартував: „Буду жити до самої смерти“.

Чотири дні перед смертю, у Великодню суботу, Роман мав добрий настрій, як завжди. Ми і близько не могли подумати, що так скоро наступить кінець. Хоч готувався до цього дня заздалегідь. Пів року тому говорив, що хотів би останні місяці прожити в Канаді, щоб бути ближче дружини бл. п. Лідії, щоб нікому не завдавати клопоту. Завжди допомагав всім, забуваючи про себе.

Це була надзвичайна людина. Він знав усіх, всі знали Його. Кого по дорозі підібрати до церкви, зустріти, або завести до літака, влаштувати до готелю, а як ні - то додому. Двері завжди були відчинені для всіх. Вмів створити родинну, привітну атмосферу. Його девіз: „В єдності сила!“

Мав велику силу духу і витривалість. Змолоду загартований і це йому допомагало. Будучи ще юнаком, свідомим українцем став завдяки таким організаціям, як „Сокіл“, де крім спортивного вишколу, вихованцям прищеплювали високу культуру та патріотизм.

Покійний Роман жив громадсько-політичним життям. Добрий українець, щедрий своїми датками. Коли українська громада вирішила придбати будинок для Українського культурного центру, будучи у грошовій скруті, вносить свій даток 3,600 долярів, щоб українці гуртувалися, мали місце де сходитися, вирішувати різні питання у громадському житті. Він творив добро. Покійний отримував безліч подяк.

Була у бл. п. Романа Балабана мета – відновити хор при Українському культурному центрі:

„...Українці посходіться, усі разом полюбіться,
Полюбіться покохайтесь, разом пісню заспівайте
Де Січ славна воювала, за свій нарід життя дала...“

Також плянував відновити школу для наших маленьких діточок. Завжди говорив, що нашим обов'язком є дбати про рідну мову, прищеплювати молодому поколінню любов до культури і традицій українського народу. Згадує п. Уляна Романів: „Бл. п. Роман Балабан, коли дізнався, що я вчителька з України, не питав мене чи я можу, а просто сказав, що я буду вчителькою для наших дітей. Хоч, як було трудно і мало часу, але ми робили спільну справу...“

При Українському культурному центрі в Голивуді покійний Роман був активним провідником майже всіх організацій до кінця свого життя.

Дякуємо Всевишньому, що дав Покійному нагоду стати свідком відновлення Української держави і сповнення його мрій.

Похоронено бл. п. Романа Балабана, 25 квітня 2004 р. Б. в Канаді м. Торонто, на цвинтарі Parklawn у родинному склепі. Панахиду на цвинтарі відправив о. Стасів в присутності близької родини і приятелів.

Хай світла пам'ять про Романа Балабана надовго залишиться між нами. Нехай Американська земля буде йому легкою! Спи спокійно, ми завжди в думках про Тебе.

Мирослава Копачинська

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА“ В НЮ-ЙОРКУ
повідомляє всіх теперішніх і колишніх членів
хору і всю громаду, що в понеділок, 14 червня 2004 р.
відійшов у вічність довголітній член хору і Управи

бл. п.

МИРОН ГІРНЯК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 17 червня 2004 р. з української католицької церкви св. Юра в Ню-Йорку на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Йому пам'ять!

Опечаленій родині найщиріші співчуття складають

УПРАВА і ЧЛЕНИ ХОРУ „ДУМКА“

В ЧЕТВЕРТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої найдорожчої і незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУНІ

бл. п.

ЗЕНОВІЇ НИКИФОРУК

з РИБЧУКІВ

яка відійшла у вічність 14 липня 2000 р.

будуть відслужені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ та ПАНАХИДИ в:

- Римі, в катедрі св. Софії;
  в церкві свв. Сергія і Вакха;
- Лондоні, в Катедральному храмі;
- Торонто, в катедрі св. о. Миколая;
- Ню-Йорку, в церкві св. Юра (15 липня);
- Нюарку, Н. Дж., в церкві св. Івана Хрестителя;
- Кергонксоні, Н.Й., в церкві Пресвятої Трійці;
- Львові, в соборі св. Юра;
- Івано-Франківську, в Катедральному храмі;
- Городенці, в церкві Успення Пресвятої Богородиці;
  в церкві св. о. Миколая;
- Жидачеві, в церкві св. Вознесіння.

Про Ваші молитви за вічний спокій
незабутньої для нас Зеновії просить

РОДИНА

У ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого незабутнього
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

БОГДАНА ПРИНАДИ

який покинув нас 22 липня 2002 р.

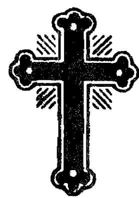
будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

- в церкві св. Марії, в Картереті, Н. Дж.;
- в церкві Пресвятої Тройці, в Силвер Спрінг, Мд.;
- в церкві Пресвятої Трійці, в Кергонксоні, Н.Й.

Про молитви за спокій душі
бл. п. **БОГДАНА ПРИНАДИ** просить

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями, що в неділю, 20 червня 2004 р. відійшов у вічність на 95-му році життя наш дорогий
ТАТО, ВУЙЦЬО, ДЗЯДЗЬО і ПРАДЗЯДЗЬО

бл. п.

інж. РОМАН О. ГРАБЕЦЬ

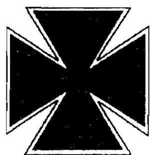
нар. 4 березня 1910 р. у Воробліку Королівськім на Лемківщині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 26 червня 2004 р. в українській католицькій катедрі св. Йосафата в Пармі, Огайо і на цвинтарі св. Андрея в Пармі, Огайо.

Залишились у глибокому смутку:

донька – ВІРА МОЛЛС з чоловіком ФРЕНКОМ
син – ЮРІЙ з дружиною ВІРОЮ
кузин – ОЛЕГ БОГУШ з дружиною БЕРНІС
внуки – ТОМА, ХРИСТОФЕР, КАТРУСЯ, ТАРАС, ТЕРЕСА, МАРІЯ, ЛЯРИССА
правнуки – РОМАН, БЕРНАРД, ПЕТРО
родини – БАРАНОВСЬКИХ, ШКІЛЬНИКІВ, ЛЕЩИШИНІВ, ҐАЛУҐІВ
ближча і дальша родина в Америці, Канаді, Україні і Польщі.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною, знайомими і українською громадою, що в п'ятницю, 2 липня 2004 р. відійшов у Божу вічність наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО і ДІДО

бл. п.

СТЕФАН ДМИТРО БІЛИК

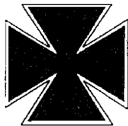
нар. 25 серпня 1920 р. у селі Вербів, пов. Бережани, Галичина.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 7 липня 2004 р. о 9-ій год. ранку в українській католицькій церкві св. Миколая в Пасейку, а відтак на цвинтарі св. Марії в Suddle Brook, NJ.

У смутку залишені:

дружина – СТЕФАНІЯ
син – ГРИГОРІЙ
дочки – МАРІЯ з чоловіком ВІЛІЯМОМ
– НАДЯ з чоловіком РИЧАРДОМ
внук – БЕНДЖАМІН
швагерка – МАРІЙКА КУЛИК з родиною
швагер – СТАХ ҐУРАЛЕВИЧ з дружиною АННОЮ і сином
та ближча і дальша родина в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ
СТАНИЦЯ В ДІТРОЙТІ

Ділимося сумною вісткою з членством і українською громадою, що в понеділок, 14 червня 2004 р. відійшов у вічність колишній член Крайової Управи Братства, колишній голова станиці та довголітній член Управи станиці

бл. п.

ЛЮБОМИР ТАТУХ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 18 червня 2004 р. в українській католицькій церкві св. Йосафата у Воррен, Миш., а відтак на цвинтар Воскресіння у Монт Клеменс, Миш.

Горем опечаленій родині Покійного складаємо наше щире співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ ОСЕРЕДОК „ТРИЗУБ" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ділиться сумною вісткою із своїми членами та українською громадою, що у вівторок, 29 червня 2004 р. відійшов у вічність довголітній член управи УСО „Тризуб" у Філядельфії

бл. п.

ВОЛОДИМИР СІМКІВ

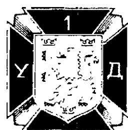
нар. в Калуші, Україна.

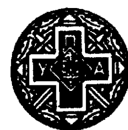
ПАНАХИДА та ПОХОРОННІ відправи відбулися в п'ятницю, 2 липня 2004 р. в українській католицькій церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії в Мелровз Парку, а відтак на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Складаємо щирі вислови глибокого співчуття для опечаленої родини – дружини МАРІЇ, синів МАРКА і АНДРІЯ, брата МАРІЯНА і сестри ЕВГЕНІЇ та їхніх родин.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА

УПРАВА СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ КОМБАТАНТІВ в ЗСА ділиться сумною вісткою з побратимами і всім громадянством, що 29 червня 2004 р. по короткій але важкій недузі, відійшов у вічність наш
ТОВАРИШ і ПОБРАТИМ

бл. п.

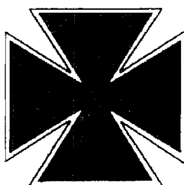
ВОЛОДИМИР СІМКІВ

нар. 1 серпня 1927 р. в Калуші, Західня Україна, старший стрілець-санітар дивізії „Галичина", І-ої УД УНА, довголітній голова Суспільної Служби Комбатантів в ЗСА.

Похорон відбувся 2 липня 2004 р. на „дивізійному цвинтарі", цвинтар св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Дружині МАРІЇ, синам МАРКОВІ і АНДРІЄВІ, сестрі ЕВГЕНІЇ, братові МАРІЯНОВІ та ближчій і дальшій родині Управа Суспільної Служби в ЗСА висловлює найщиріші співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

КРАЙОВА УПРАВА БРАТСТВА кол. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ в США ділиться сумною вісткою, що 29 червня 2004 р. по короткій недузі відійшов у вічність

бл. п.

ВОЛОДИМИР СІМКІВ

кол. підстаршина Дивізії і довголітній голова Суспільної Служби Комбатантів у Філядельфії.

Цією дорогою висловлюємо глибоке співчуття дружині МАРІЇ, синам МАРКОВІ і АНДРІЄВІ

Крайова Управа Братства
1-ої Української Дивізії
Української Національної Армії в США

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040